

KOHILA

Kohila valla ajaleht

13. november 2025 | Nr 11 (370)

Sündmused

15.11 kell 10.00 Alexander Hammeri maleturniir Kohila Gümnaasiumis
19.11 kell 18.00 Külas Andrus Kivirähk ja Mart Juur, Kohila raamatukogus
20.11 kell 19.00 Kontsertõhtu "Urmas Alender 72. Taavi Peterson" Tohi Distillerys
22.11 kell 10.00 Kadripäeva laat Hageri rahvamajas
25.11 kell 13.00 Mälukeskuse teabepäev Kohila raamatukogus
25.11 kell 19.00 Kino "Sinikollane" Kohila raamatukogus
27.11 kell 18.00 Noorte vestlusõhtu: millal on midagi liiga palju? Kiisu Pizza&Lounge'is
28.11 kell 13.00-15.00 Seenioride päevakeskuse peaproov Kohila raamatukogus
29.11 kell 19.00 Kadri Voorandi ja Mihkel Mälgandi "Kontsertrännak" Pühali Hea Elu Keskuses
30.11 kell 17.00 Advendiküünla süütamine Kohila Vabaduse platsil
2.12 kell 19.00 Teater "Kalevipojad" Hageri rahvamajas
5.12 kell 16.00 Kohila Jõulumaa Kohila Gümnaasiumi õuealal
7.12 kell 19.00 II advendi kontsert: musitseerivad Kohila talendid Maris, Maarja ja Carmen Tohi Distillerys
10.12 kell 18.00 Kohila õpitöö tänuõhtu, esineb Eesti puhkpillikvintett Kohila gümnaasiumis
11.12 kell 16.30-18.00 Sipsiku jõululaat ja- kohvik Lasteaed Sipsiku hoovis

Sport

18.11 kell 9.00 Võrkpall kooliliiga Kohila spordikeskuses
22.11 kell 13.00 Saaljalgpalli meistriliiga: Rummu Dünamo vs Narva United FC Kohila spordikeskuses
26.11 kell 12.00 TV 10 Olümpiastarti I etapp Kohila spordikeskuses
27.11 kell 20.00 Korvpall Saku II liiga: Ecobox Kohila/Rapla KK vs Telegrupp/KK Sokud Kohila spordikeskuses
29.11 kell 12.00 Eesti meistrivõistlused käesurumisspordis Kohila spordikeskuses
30.11 kell 11.00 Talvevolle Kohila spordikeskuses
3.12 kell 19.00 Naiste saaljalgpalli meistriliiga: Kohila Püsisus vs Tallinna Aurora Futsal Kohila spordikeskuses
6.12 kell 17.00 Saaljalgpalli meistriliiga: Rummu Dünamo vs Tartu Ravens Futsal Kohila spordikeskuses
7.12 kell 10.00 Kohila lahtised meistrivõistlused lauatennises Kohila spordikeskuses
11.12 kell 20.00 Korvpall Saku II liiga: Ecobox Kohila/Rapla KK vs Keila Coolbet Kohila spordikeskuses
13.12 kell 10.00 Kohila valla meistrivõistlused korvpallis Kohila spordikeskus

Näitused

Kohila raamatukogu näitusesaalis nahakunstnike Sirje Kriisa, Tiia Eikholmi ja Tähti Roostalu ühisnäitus „Jääknäitus 2“.
Kohila raamatukogu vitriinides näitus „Rännak ajas“ on pühendatud Kohila raamatukogu 100. sünnipäevale. Hageri muuseumis näitus „Kõrgemaa - vana talu karjääride keskel“.

Kohila valla isadepäev 2025

7. novembril koguneti peredega Kohila noortekeskusesse isadepäeva peole, et ühiselt tähistada ja tunnustada valla hoolivaid ning tegusaid isasid ja vanaisasid. Rõõmsas õhkkonnas kuulutati välja Kohila valla aasta isa ja aasta vanaisa 2025.

Tänavused tiitlivõitjad said tänutäheks aunimetusega märgistatud põlled ja Jäämari magusad tordid.

Tänavused tiitlikandjad on: **aasta isa Priit Keskra** ja **aasta vanaisa Vallo Küling**.

Kohila valla aasta isa 2025 – Priit Keskra

Kohila vald tunnustab tänavu **aasta isa tiitliga** meest, kelle pühendumus perele, tööle ja kogukonnale on eeskujuks igale lapsevanemale. Selleks väarikaks tiitlikandjaks on **Priit Keskra** – mees, keda tema lähedased kirjeldavad kui alati olemasolevat, lahendustele orienteeritud ja suure südamega isa ning vanaisa.

Priidul on kaks tütart – Berit ja Brit – ning lapselaps Jürgen, kes alustas tänavu kooliteed. Lähedased toovad esile tema erakordse hoolivuse ja pühendumuse perele: „Isa on alati olemas – kui mitte füüsiliselt, siis nõuga kindlasti. Ükskõik, kas keset ööd või päeval, ta vastab kõnedele ja leiab lahenduse,“ kirjeldab tütar Berit.

Priit ei ole lihtsalt toetav isa, vaid ka lapselapse Jürgeni ja tema sõprade silmis parim vanaisa. Ta ei tee kunagi vahet oma ja võõrastel lastel, vaid leiab alati aega nendega tegeleda, olgu see ratta- või paadisõit, meisterdamine, kokkamine või looduses olemine. „Vanaisaga pannkooke tehes ja

moosiga naerunägusid joonistades on rõõmu nii lapsel kui ka täiskasvanul,“ meenutab tütar.

Eriti südamluk on lugu sellest, kuidas Priit tegi endale lugejakaardi, et lapselapsele unejutte ette lugeda. Kui nad ei saanud koos olla, luges vanaisa muinasjutte telefoni teel. See on traditsioon, mis on jäänud kestma tänaseni.

Priitu kirjeldatakse kui positiivset, tagasihoidlikku ja erakordselt empaatilist inimest, kes peab lugu nii oma perest kui ka kogukonnast. Teda võib sageli näha tegetsemas looduse ja avaliku ruumi korrashoiul – aastaid hooldas ta Tohisoo mõisa jõearset ala, ehtas sinna paadisilla ja hoidis ümbrust kaunina.

Lisaks on Priit aktiivne talisupluse harastaja – tema hommikud algavad varajase ujumisega kodujões.

Tõiselt on Priit samuti silmapaistev – endine Bong Eesti töötaja, kes pärast ettevõtete sulgemist otsustas oma teadmisi ja oskusi edasi arendada. Ta asutas ettevõtte, mis tegeleb elektri- ja tehnikatöödega ning on kolleegide sõnul oma ala tipptegija – alati täpne, kohusetundlik ja tööle täielikult pühendunud.

Priidu ema Evelin Koor iseloomustab poega sõnadega: „Priit on tehniliselt väga taibukas, vastutusvõimeline ja südamluk inimene, kelle peale saab alati loota. Tal on suur empaatiavõime ja soov teisi aidata – ta lihtsalt ei oska öelda „ei“.“

Kohila valla aasta vanaisa 2025 – Vallo Küling

Kohila vald tunnustab tänavu **aasta vana-**

isa tiitliga meest, kelle hool ja südamlukkus ulatuvad mitme põlvkonna laste ellu. Selle tiitli pälvis **Vallo Küling** – vanaisa ja vanavanaisa, kes on oma pere silmis alati olnud parim ning nüüd on ta ka ametlikult selle nimetuse vääriline.

Vallo on üheksale lapselapsele ja ühele lapselapselapsele soe, mänguline ja alati kohal olev vanaisa. Vallo pereliikmed kirjeldavad teda kui inimest, kes võtab oma rolli tõsiselt, kuid teeb seda rõõmu ja lustiga. Kui lapsed soovivad, on ta valmis kõigele – tantsima, jooksmata, sõitma rattaga, mängima nukukude või autodega, kiigutama, liivakooke vormima, raamatuid lugema ja isegi kussutama. „Ilmselt käiks ta ka kätte peal, kui keegi vaid soovi avaldaks,“ ütlevad lähedased muigega.

Vallo on vanaisa, kes on alati kohal – nii lasteaia- ja kooliüritustel kui ka spordivõistlustel. Ta elab oma lastelastele ja lastelastele siiralt kaasa ning ei pea paljaks ühtegi sõitu ega pingutust, et neid toetada. Veelgi enam – ta teeb seda kõike südamega ega oota vastu muud kui laste rõõmu.

Pereringis on Vallo see, kelle külaskäike oodatakse elevusega. Kui vanaisa uksest sisse astub, jooksevad lapsed rõõmsalt tema kätte vahele – see on märk armastusest, mida ei saa teeselda.

„Meil ja lastel on temaga väga vedanud. Ta on Vanaisa suure algustähega,“ ütlevad Vallo lähedased tänutundega.

Palju õnne!

Merle Beljäev

Priit Keskra. Fotod: Merle Beljäev

Vallo Küling

UUE TÖÖTAJA TUTVUSTUS

Liis Saar

Jäätmespetsialist
liis.saar@kohila.ee

Töötan alates 13. oktoobrist Kohila vallavalitsuses jäätmespetsialistina. Peamised tööalased küsimused, mis vajavad lahendamist, on seotud jäätmete tekke, kogumise, käitlemise, taaskasutuse korraldamise ning järelevalvega. Olen varasemalt töötanud kohalikus omavalitsuses keskkonnaspetsialistina. Kõrghariduse olen omandanud Eesti Maaülikoolis maastikuarhitektuuri erialal.

Kas oled Kohila valla elanik?

Kui elad Kohila vallas, kuid ei ole veel end valla elanikuks registreerinud, tee seda kindlasti enne 31. detsembrit! See otsus tagab, et alates 1. jaanuarist 2026. aastal hakkab sinu tulumaks laekuma Kohila valla eelarvesse, toetades nii koduvalla arengut ja tulevikku. Lisaks aitab see meil saada parema ülevaate elanike arvust, et saaksime tõhusamalt planeerida ja pakkuda valla teenuseid, toetusi ning lasteaia- ja koolikohti. Ole osa valla edust ja panusta oma kodukoha arengusse!

Kohila vallavalitsus

KUTSE TUNNUSTAMA KOHILA VALLA TUBLIMAI

Kohila vald kutsub elanikke üles märkama ja tunnustama inimesi ning organisatsioone, kes on oma töö või ühiskondliku tegevusega andnud olulise panuse valla arengusse ja elanike heaolusse.

Tunnustamiseks esitage taotlus Kohila valla taotluste ja toetuste iseteeninduskeskkonnas SPOKU.

Tähtaeg: 5. jaanuar

Tunnustuse liigid:

- Kohila valla teenetemärk
- Kohila valla vapimärk
- Elutöö preemia
- Aukiri ja tänukiri
- Aasta parima ühenduse preemia
- Aasta eluedendaja preemia
- Aunimetus kuldaväärt koolmeister

Tunnustame neid, kelle teod teevad Kohila vallast parema koha elamiseks ja tegutsemiseks.

Kohila valla ajaleht

Toimetuse:

Merle Beljäev, tel 5342 3483
e-post: merle.beljaev@kohila.ee

Keeletoimetaja:

Hanna Mari Villsaar,
e-post: h.m.villsaar@gmail.com

Väljaandja: Kohila vallavalitsus, Vabaduse 1, Kohila 79804, tel 489 4760, e-post: vallavalitsus@kohila.ee

Küljendus:

MK Meedia OÜ,
e-post: info@mkmeedia.ee

Trükk: Printall
Tiraaž: 3675

Järgmine ajaleht ilmub
11. detsembril 2025.

DETAILPLANEERINGU VASTUVÕTMINE JA AVALIKULE VÄLJAPANEKULE SUUNAMINE

Kohila Vallavalitsuse 26.10.2025 korraldusega nr 2-2/290 võeti vastu ja suunati avalikule väljapanekule Kohila vallas, Kohila alevis, Sinikaela tn 1//Sõtkla tn//Sinikaela tn 2 maaüksuse detailplaneeringu põhilahendus.

Detailplaneeringuala asub Kohila vallas, Kohila alevis, Sinikaela tänav 1 (kü 31701:001:0988, sihtotstarve üldkasutatav maa 100%, pindala 1,87 ha), Sinikaela tänav 2 (kü 31701:001:0989, sihtotstarve üldkasutatav maa 100%, pindala 1,75 ha) ja Sõtkla tänav (kü 31801:001:0009, sihtotstarve transpordimaa 100%, pindala 4,2 ha) katastriüksuste osalisel alal Urge tee ja Härjaoja tee ristmikust lääne suunas. Planeeritava ala suurus on ligikaudu 1,7 ha.

Juurdepääs planeeritavale alale on Urge tee T1 (kü 31701:002:0432) ja Härjaoja tee (kü 31701:002:0435) kaudu.

Detailplaneeringu eesmärgiks on maaala katastriüksuste osade jagamine, moodustamiseks ärimaa sihtotstarbega krundi toidukaupluse ja selle teenindamiseks vajalike hoonete (abihooned) ja rajatiste (parkla, reklaamtulp) ehitusõiguse saamiseks.

Detailplaneeringu põhilahenduse avalik väljapanek toimub ajavahemikul 27.11.2025 – 10.12.2025. Planeeringumaterjalidega on võimalik tutvuda tööaegadel Kohila Vallamajas (Vabaduse tn 1)

ning digitaalselt Kohila valla veebilehel. Detailplaneeringu põhilahenduse avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu korraldatakse vajadusel, vastavalt planeerimisseaduses sätestatule.

Küsimused, ettepanekud või vastuväited palume esitada kirjalikult Kohila Vallavalitsusele hiljemalt 10.12.2025 postiaadressil Vabaduse tn 1, Kohila alev 79804, Kohila vald või e-posti aadressil vallavalitsus@kohila.ee, märksõnaga „Sinikaela detailplaneering”.

Mikk Mutso
planeeringute spetsialist

Kohila Vallavalitsuse 26.10.2025 korraldusega nr 2-2/291 võeti vastu ja suunati avalikule väljapanekule Kohila vallas, Kohila alevis, Piiriääre haljak- (kü 31701:001:0711) ja Piiriääre põik (kü 31801:003:0014) maaüksuse detailplaneeringu põhilahendus.

Planeeritav ala asub Kohila vallas, Kohila alevi loode servas. Planeeritav ala koosneb Piiriääre haljak maaüksusest (kü 31701:001:0711, ruumikuju pindala 14758 m², sihtotstarve üldkasutatav maa 100%) ja Piiriääre põik maaüksusest (kü 31801:003:0014, ruumikuju pindala 3461 m², sihtotstarve transpordimaa 100%).

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on Piiriääre haljak- ja Piiriääre põik maaüksuse jagamine kolmeks (3) elamu-

maa ja üheks (1) tee- ja tänavamaa krundiks ning kaheksaks (8) maakorralduslikuks ajutiseks krundiks, mis liidetakse planeeringu elluviimise käigus olemasolevate kruntidega. Elamumaa kruntide suurus on vahemikus 1576-1678 m². Tee- ja tänavamaa krundi suurus on 3204 m². Hoonete suurim ehitusalune pind on 300 m², ühel elamumaa krundil lubatud 1 põhi- ja 2 abihoonet, maksimaalse kõrgusega vastavalt 8,5 m ja 5 m, katusekalded vahemikus 30–45 kraadi. Planeeritav sõidutee on tänavavalgustusega, kõvumustkattega tee laius 4,5 m ning kergtee laius 1,5-2,0 m.

Detailplaneeringu põhilahenduse avalik väljapanek toimub ajavahemikul

27.11.2025 – 10.12.2025. Planeeringumaterjalidega on võimalik tutvuda tööaegadel Kohila Vallamajas (Vabaduse tn 1) ning digitaalselt Kohila valla veebilehel. Detailplaneeringu põhilahenduse avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu korraldatakse vajadusel, vastavalt planeerimisseaduses sätestatule.

Küsimused, ettepanekud või vastuväited palume esitada kirjalikult Kohila Vallavalitsusele hiljemalt 10.12.2025 postiaadressil Vabaduse tn 1, Kohila alev 79804, Kohila vald või e-posti aadressil vallavalitsus@kohila.ee, märksõnaga „Piiriääre detailplaneering”.

Mikk Mutso
planeeringute spetsialist

PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE AVATUD MENETLUS

Kohila Vallavalitsus teatab avatud menetluse algatamisest projekteerimistingimuste andmiseks detailplaneeringu olemasolul Kohila alevis Jõe tn 21 kinnistule (katastritunnus 31701:001:1105), et täpsustada detailplaneeringus käsitletud maa-alal asuva ehitise teenindamiseks vajaliku ehitise võimalikku asukohta ning hoonestusala tingimusi.

Alal kehtib Kohila Vallavolikogu 24. märtsi 2015 otsusega nr 10 kehtestatud Jõe tn 21, Lõuna-Võhma, Kesk-Võhma ja Põhja-Võhma kinnistute detailplaneering.

Projekteerimistingimustega täpsustatakse planeeringualal asuva vineeritehase teenindamiseks kavandatavate päike-energia tootmise paneelide asukohta ning muudetakse kinnistu hoonestusala tingimusi, suurendades hoonestusala 4,5 % ulatuses.

Projekteerimistingimuste eelnõuga on võimalik tutvuda ajavahemikus 13.11–26.11.2025. Arvamused, ettepanekud ja vastuväited palume esitada samas ajavahemikus kirjalikult e-posti aadressile vallavalitsus@kohila.ee. Avalikustamise perioodil laekunud ettepanekute peab

omavalitsus projekteerimistingimuste andmisel arvestama või põhjendama arvesse mittevõtmist. Kui avalikustamise käigus laekub ettepanekuid, mida arvestada pole võimalik, korraldatakse vajadusel haldusmenetluse seaduse alusel vallavalitsuse avalik istung ja avaliku väljapaneku tulemuste arutelu ettepanekute ärakuulamiseks.

Projekteerimistingimuste eelnõu ja lisadega on võimalik tutvuda Kohila valla veebilehel www.kohila.ee.

Sille Rõõmus
vallaarhitekt

Talvise teehoolduse korraldus Kohila vallas

Peagi algab talvine teehooldusperiood. Kohila valla territoorium on jaotatud neljaks piirkonnaks:

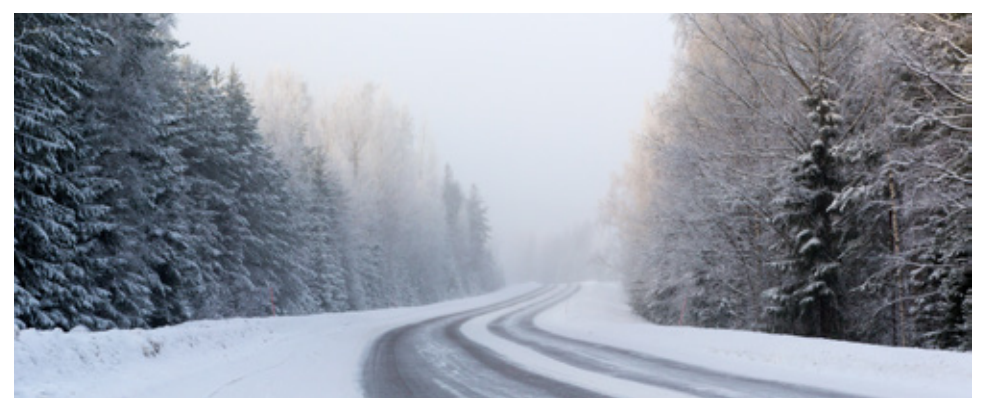
1. piirkond hõlmab Pahkla, Angerja, Salutaguse, Loone, Mälvire ja Urge külasid ning Prillimäe alevikku. Talihooldust teostab **Leonhard Weiss Viater OÜ**, tel 5331 7777, e-post: hoole.viater@leonhard-weiss.com.

2. piirkond hõlmab Aespa alevikku ning Vilivere, Urge ja Vana-Aespa külasid. Talihooldust teostab **Leonhard Weiss Viater OÜ**, tel 5331 7777, e-post: hoole.viater@leonhard-weiss.com.

3. piirkond hõlmab Kohila alevit ning Masti, Urge, Pukamäe, Loone, Lohu, Mälvire ja Kadaka külasid. Talihooldust teostab **OÜ Landhe Trade**, tel 521 9138, e-post: landhehoole@gmail.com.

4. piirkond hõlmab Hageri alevikku ning Hageri, Masti, Aandu, Rootsi, Kadaka, Vana-Aespa, Sutlema, Lümandu, Põikma, Rabivere, Adila ja Pihali külasid. Talihooldust teostab **Leonhard Weiss Viater OÜ**, tel 5331 7777, e-post: hoole.viater@leonhard-weiss.com.

Talihoolduse kaarte on võimalik vaadata veebiaadressil <https://evald.ee/kohilavald/>,

valides menüüst **Infokihid** → **Talihooldus**.

Lumetõrjet teostatakse nii valla- kui keraateedel.

Erateedel lumetõrje tellimiseks tuleb esitada vastav avaldus ning täita tasuta talihoolduse tingimused.

Tasuta talihoolduse saavad **vaid Kohila valla sissekirjutusega ning aastaringsest korraldatud jäätmeveoga liitunud elanikud**.

Et lumetõrjet oleks võimalik teostada, peab tee vastama järgmistele nõuetele:

- Vaba ruum peab olema vähemalt 4 meetrit kõrge ja 3,5 meetrit lai;
- puuosad ja pöösad ei tohi ulatuda sõi-

duteele;

- teeäärsed kivid, kännud ja postid, mida ei saa eemaldada, peavad olema selgelt märgistatud;
- teekate peab olema tasane ja piisava kandevõimega, et teehooldusmasinad saaksid ohutult liikuda;
- teel ega tee ääres ei tohi olla pargitud sõidukeid ega muid takistusi, mis segavad lumetõrjet.

Teehooldaja võib **lumetõrjetöödest keelduda**, kui teel esinevad takistused, näiteks teele ulatuvad puuosad või pargitud sõidukid.

Aivar Puur
teedespetsialist

Kohilas pandi nurgakivi BLRT Valukoja uuele tehasele

24. oktoobril pandi Kohila vallas pidulikult nurgakivi tulevasele valukojale, mis valmib 2026. aasta suvel ning võimaldab BLRT Grupi tütarettevõttel BLRT Valukoda kolmekordistada oma tootmiskahtu ja parandada toodangu kvaliteeti.

Nurgakivi olid tulnud panema BLRT Grupi juhatuse liige Algerd Andruskevitsus, BLRT Valukoja tegevdirektor Paul Gross, Kohila vallavanem Allar Haljasorg, ehitusfirma NOBE esindajad, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tööstusvaldkonna juht Kaspar Peek ning Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse Harjumaa ja Raplamaa regionaalne investorkonsultant Herkki Olo.

BLRT Valukoja tegevdirektor **Paul Gross** pistis nurgakivi ajakapslisse uue tehase algse eskiisjoonise. „Kui see kapsel kunagi lahti võetakse, võib igaüks veenduda, et tegu on ehtsa käsitsi joonistatud visandiga, millel on isegi kohvipilek,“ märkis ta. Samuti asetas ta silindrisse kontserni ajakirja BLRT NEWS mulluse numbri, kus on juttu krundi ostmisest ja kavandatast investeringust. „Et järeltulev põlvkond teaks, millest kõik alguse sai. Meie toodangu sümbol on aga seesama 16-kilogrammiline ajakapsel, mille on valanud meie valukoja spetsialistid,“ lisas ta.

Ehitusfirma NOBE üldehituse valdkonnajuht Harry Rööpson paigutas malmisilindrisse betoonist kikipilu ja

mälupulga joonistega. Vallavalitsuse poolt lisati Kohila valla ajalehe värske oktoobrinumber.

BLRT Grupp on ainsana Eestis säilitanud suure valutehase, mille loomislugu ulatub aastasse 1958. Täna toodab ettevõtte Skandinaavia ja Eesti klientidele malmist toorikuid. Kuna äripartnerid vajavad üha enam suuremõõtmelisi ja suurekaalulisi detaile, mille tootmist praeguse valukoja seadmed ja tootmisplind kammitsevad, siis sündiski idee ehitada uus tehas, mis vastaks klientide ootustele.

„Kõik uus on alati hea – ja veelgi parem, kui see on moodne, innovatiivne, efektiivne ja keskkonnasõbralik,“ ütles tseremoonial BLRT Grupi juhatuse lii-

ge **Algerd Andruskevitsus**. „Uus tehas on osa kontserni pikaajalisest investeerimiskavast ning toetus selle kohta, et vaatamata keerulistele majandusoludele jätkab kontsern oma erinevate ärivaldkondade sihipärasest arendamisest. Kontserni iga-aastased investeeringud ulatuvad kümnetesse miljonitesse eurodesse. Ja uus tehas saab olema üks suurimaid rahapaigutusi valutööstusesse Baltimaades ja Soomes.“

Ta avaldas lootust, et lisaks äripartnerite rahulolule saab valda rajatav tehas kaasa aidata kohaliku majanduse elavdamisele, sest pakub tööd ligikaudu 70 inimesele.

Tänu tehnoloogiliste võimaluste avardamisele saab tehas tootmist

suurendada seniselt ühelt miljonilt kilogrammilt toorikult aastas kolme miljoni kilogrammini. Moodsad tarkvaralahendused tagavad aga toodangu kvaliteedi, parandavad tootmise tõhusust ning vähendavad keskkonnamõju.

Tehase ehitus peaks lõppema 2026. aasta juulis ning see võetakse kava kohaselt kasutusse 2026. aasta suve lõpus. Projekti kogumaksumus küünib ligikaudu 14 miljoni euroni.

Karina Kond
Kommunikatsioonidirektor
BLRT Grupp AS

Fotod: Sergei Krasii

2026. aasta kaasavasse eelarvesse laekus kaks ideed

Kohila vald jätkab 2026. aastal kaasava eelarve traditsiooni, mis annab elanikele võimaluse ise kaasa rääkida kohaliku elukeskkonna arendamisel ning otsustada, millised projektid saavad rahastuse ja teoks valla toel. Kaasava eelarve eesmärk on tugevdada kogukonna osalust, suurendada kodanike vastutustunnet ning edendada ühiselt loodud ja väärtustatud avalikku ruumi.

Tänavu laekus kaks kogukonnale suunatud ettepanekut, mis mõlemad toetavad aktiivset eluviisi, kogukondlikku koostööd ja noorte võimalusi kodulähedaseks tegevuseks.

MADALSEIKLUSRADA RABIVERE KÜLAPLATSILE

Madalseiklusraja rajamine Rabivere külaplatsile on kavandatud elavdamise kohaliku kogukonna osalust ning soodustama kodanikuaktiivsust. See pakub mitmekesiseid välitegevusi, mis julgustavad inimesi aktiivselt oma kodukoha tegemistes kaasa lööma. Rajatis ühendab erinevaid vanusegrupe – lapsed ja täiskasvanud saavad koos seigelda, mis tugevdab kogukondlikke sidemeid ja edendab koostööd erinevate gruppide vahel.

Missuguse vajaduse või probleemi objekt lahendab?

Seikluspark aitab lahendada Rabivere piirkonnas esinevat puudujääki sportimis- ja meelelahutusvõimalustes, pakudes turvalist ja lõbusat keskkonda füüsiliseks tegevuseks. Madalseiklusraja edendavad uusi võimalusi õues lii-

kumiseks ja aitavad arendada nii füüsilisi kui ka sotsiaalseid oskusi, olles eriti kasulikud lastele tasakaalu, koordinatsiooni ning probleemilahenduskustude arendamisel.

Sihtrühma kirjeldus, kes objektist kasu saab

Madalseiklusraja sihtühm hõlmab laia vanusevahemikku, pakkudes kasu nii lastele ja noortele, täiskasvanutele kui ka peredele. Rajatis on mõeldud kohalikele elanikele Rabivere külas ja selle ümbruses ning külastajatele teistest piirkondadest. See soodustab kogukondlike sidemete tugevdamist ja tervislikke eluviise. Hinnanguliselt võiks rajatist kasutada sadu inimesi kuus, sõltuvalt aastaajast ja üritustest. Seega pakub madalseikluspark mitmekesiseid võimalusi aktiivseks vaba aja veetmiseks erinevatele vanusegruppidele, tugevdades kogukonna ühtekuuluvustunnet.

Põhjendus, miks peaks idee elluviimist rahastama valla eelarvest

Madalseiklusraja rahastamine valla eelarvest on õigustatud, kuna see tugevdab kogukonna sidemeid, edendab kodanikuaktiivsust ja suurendab piirkonna atraktiivsust. Rajatis toetab tervislikke eluviise, pakudes turvalist keskkonda füüsiliseks tegevuseks. Seikluspark täidab olemasolevat tühimikku sportimis- ja meelelahutusvõimalustes ning pakub pikaajalist investeringut kogukonna heaolusse, parandades elukvaliteeti.

Muu oluline info

Kui madalseiklusraja ideed ei viida ellu, võib see vähendada kogukonna ühtekuuluvust ja kodanikuaktiivsust, piirates tervislike eluviiside edendamist ning vähendada piirkonna atrak-

tiivsust. Samuti jääb täitmata vajadus mitmekesiste sportimis- ja meelelahutusvõimaluste järele, kaotades pikaajalised eelised kogukonna elukvaliteedi parandamiseks

Projekti eelarve: 15 000 eurot
Idee esitaja: Kristi Kontson

METSAVANA NOORTEPLATS AESPAS

Eesmärk on rajada Aespasse, Mäevana piirkonda praegu võsastunud ja prügi täis olevale kasutuseta haljasaalale turvaline ja mitmekülgne noorteväljak. Väljak pakub võimalusi nii sportimiseks kui ka aktiivseks vaba aja veetmiseks. Kuigi väljak on suunatud eelkõige lastele ja noortele, on see avatud kõigile kogukonna liikmetele. Projekt toetab tervislike liikumisharjumuste kujunemist, loob tingimused sportlikuks tegevuseks, mänguliseks ajaveetmiseks ning suurendab avaliku ruumi kvaliteeti ja kasutusvõimalusi. Väljaku vahetus läheduses asub hiljutiselt rajatud Tselluloosi koolibussipeatus ning piirkonnas elab arvukalt peresid laste ja noortega, kellel hetkel puuduvad igasugused avalikud ajaveetmise ja sportimise võimalused koduümbruses.

Missuguse vajaduse või probleemi objekt lahendab?

Kuna kõik Aespa praegu olemasolevad vähesed laste ja noorte vaba aja veetmise kohad (pumptrack, lasteaid, perepark) paiknevad vaid Aespa lääneosas, jääb Ida-Aespa piirkond täiesti ilma sobivate võimalusteta. Lähimad tegevuskohad asuvad Mäevana piirkonnast 3–7 km kaugusel, mis ei ole lastele jalgis turvaliselt ega mõistlikult läbitav vahemaa. Seetõttu on hädavajalik rajada ka Ida-Aespa lastele ja noortele kaasav ning kodulähedane ala, kus saaks sportida, mängida ja vaba aega tervislikult sisustada.

Sihtrühma kirjeldus, kes objektist kasu saab

Sihtrühma vanusegrupp 7–27a, eelkõige koolilapsed. Lasteaialastele on lasteaia juba olemas mänguväljak ja sinna juurde rajatud madalseikluspark. Noorteplatsi kasutajate arv: 100–200 inimest.

Põhjendus, miks peaks idee elluviimist rahastama valla eelarvest

- Tervise ja liikumise edendamine – noorteväljak pakub Aespa elanikele täiesti uue võimaluse sportimiseks ja aktiivseks vaba aja veetmiseks kodu lähedal. See aitab kujundada tervislikke harjumusi ja suurendab liikumisaktiivsust eri vanuserühmades.
- Mitmekülgsus – ühes ja samas kohas saavad kokku erinevad tegevused: korvpall sportlikule eneseväljendusele, slackline ja rõngad koordinatsiooni ja tasakaalu arendamiseks ning võrkkiiged lõõgastumiseks ja sõpradega koos aja veetmiseks.
- Kogukondlik väärtus – väljakust kujuneb loomulik kohtumispaik kohalikele noortele, kus tekib turvaline ja tervitatav kogukonnakeskkond. See suurendab ühtekuuluvustunnet ja pakub noortele positiivseid alternatiive vaba aja sisustamiseks.
- Turvaline ja kestlik lahendus – valitud kattematerjal ja paigaldusviisid on vastupidavad ja Eesti oludes sobivad, tagades nii töökindluse kui ka madala hoolduskulu.
- Heaolu ja areng Aespas – vallal on kohustus tagada elanikele kodulähedased võimalused tervislikuks ja sportlikuks ajaveetmiseks. Ida-Aespa piirkonnas selliseid võimalusi praegu ei ole – lapsed ja noored vajavad turvalist avalikku ala, kus mõistlikult aega veeta väljaspool kodu. Arengupotentsiaal – tule-

vikus, kui bussipeatuse taga asuv vana alajaam on lõplikult kõrvaldatud, avaneb võimalus laiendada ala veelgi, rajades sinna mänguväljaku või kiigeplatssi ka noorematele lastele. Nii kujuneb välja terviklik ja eri vanustele sobiv liikumis- ja mänguala.

Muu oluline info

Kui seda ideed ei rakendata, jääb Aespa tervikuna – ja eriti just Ida-Aespa piirkond – endiselt ebasoodsasse olukorda võrreldes teiste valla asulatega. Siin puuduvad mitmed ühiskondlikud objektid, mis mujal on iseenestmõistetavad: rahvamaja, huvikool, raamatukogu, kool või spordiväljakud. Ühistranspordi võimalused on harvad ja seetõttu ei saa lapsed sageli iseseisvalt pääseda teistesse asulatesse huviringidesse või treeningutele. Eriti Ida-Aespas ei ole lastel ja noortel koduümbruses mingeid avalikke tegevusvõimalusi – väljaspool oma koduaeda ei ole kohta, kuhu minna ega kus aega sisustada. Ka Aespa olemasolevad vaba aja kohad (pumptrack ja perepark) asuvad mitmete kilomeetrite kaugusel, mis ei ole lastele jalgis läbitav vahemaa. Kaasava eelarve 15 000 euro suurusest summast ei ole võimalik kõiki probleeme lahendada, kuid selle eest saab siiski teha olulise sammu: luua Ida-Aespa lastele ja noortele vähemalt kodulähedane koht sportimiseks, mängimiseks ja aktiivseks vaba aja veetmiseks. See annaks piirkonnale kauaoodatud esmase võimaluse ning looks kindla aluse edasiseks arendamiseks.

Projekti eelarve: 15 000 eurot.
Idee esitaja: Jaanika Oks
Hääletamine toimub 24. november – 30. november 2025 VOLIS keskkonnas.
Lisainfo: www.kohila.ee.

Rail Baltica viaduktid Kohila vallas valmivad veel sel aastal

Rail Baltica ehitustööd Kohila vallas edenevad plaanipäraselt – kõik Tallinna-Viljandi maantee ja väiksemate teede ristumiskohtadesse kavandatud viie viadukti betoonkonstruktsioonid valmivad veel selle aasta jooksul. Kohila uus liiklussõlm soovitakse avada liiklejatele juba 2026. aasta teises pooles.

2024. aasta mais alustas Verston Eesti koostöös Järelding Inseneribürooga Rail Baltica põhitrassi ehitamist Kohila vallas. Tegemist on Raplamaa põhitrassi raudteetaristu I etapiga, mis algab Harju ja Rapla maakonna piirilt ning lõpeb Loone külas.

Kogu ehituslõigu pikkuseks on 9,4 kilomeetrit. Selle jaoks ehitatakse keskmiselt 15 meetri laiune muldkeha, viis maanteeviadukti, üks rohesild ja kergliiklustunnel.

Lisaks paigaldatakse ligi 19 kilomeetrit piirdeaedu, 5 kilomeetrit müratõkkeid ja 18 raudteetruupi. Põhitrassi muldkeha ehitamise käigus luuakse ka valmisolek Rail Baltica Kohila kohaliku peatuse rajamiseks, mis jääb Kohila alevi keskusest umbes 2 kilomeetri kaugusele.

“Kohila liiklussõlme kaks rajatist on tänaseks juba valmis – Viljandi maanteel asuvad Urge ja Harakapesa viaduktid,” kinnitas Verston Eesti projektijuht **Indrek Trei**. Salutaguse maanteeviadukti ehitustööd lõpetatakse peagi ning ülejäänud kaks rajatist – Härjaoja ja T15 Kohila viaduktid – on plaanis lõpule viia veel enne käesoleva aasta lõppu.

Lisaks on rajatud ka Kohila rohesilla ja Sihi tee kergliiklustunneli betoonkonstruktsioonid. “Rohesild kaetakse veel pinnasematerjaliga ja sinna rajatakse loomade jaoks kõrghaljastus ning puittara. Täielikult saavad need rajatised valmis järgmise aasta jooksul,” selgitas Trei.

Tehniliselt on neist projektidest kõige erandlikum Härjaoja maanteeviadukt, mis koosneb viaduktist ja kõrgetele postidele toetuvast estakaadist. Tänu sellele on rajatise pikkus 272 meetrit.

Rail Baltica ehituse käigus on kasutusele võetud mitmeid uuenduslikke lahendusi. Üks neist on Eestis seni harva kasutatud vertikaaldrenaazi tehnoloogia, mida rakendatakse osades trassilõikudes liigniiske pinnase kuivendamiseks.

„Vertikaaldrenaaz tähendab seda, et geotekstiilist membraan surutakse maa sisse, võimaldades veel alt üles muldkehast väljuda,” selgitas Trei.

Liikluskorralduse muudatused

Maanteeviaduktide ehitamise ajaks rajati juba 2024. aastal Harakapesa ristmikust kuni Urge ristini ajutine kahesuunaline ümbersõidutee pikkusega 1,2 kilomeetrit, mis kulgeb paralleelselt Tallinna-Viljandi maanteega.

Lähiajal on oodata seal täiendavaid muudatusi liikluskorralduses. Maanteeliiklus, mis praegu kulgeb ümber Harakapesa viadukti, suunatakse edaspidi selle alt läbi. „See muudatus võimaldab meil alustada viaduktilt Kohilasse suunduva tee ehitusega,” täpsustas projektijuht. Rapla poole liikujad ei pea siis enam ringiga sõitma. Kohila elanikke see muudatus oluliselt ei puuduta.

Ajutine ümbersõidutee jääb kasutusse kuni 2026. aasta teise pooleni, kui Tallinna-Viljandi maantee liiklus suunatakse üle uute viaduktide.

Lisaks on tänaseks ehitatud erinevaid juurdepääsuteid kokku 14 kilomeetri ulatuses. Need on vajalikud nii Rail Baltica trassi tulevasteks hooldustöödeks kui ka ehitustööde ajaks töösooni lähedusse jäävate eramute ja ettevõtete kinnistutele ligipääsuks.

Teede korrashoid ehituse ajal

Kohila vallavanem **Allar Haljasorg** hindas koostööd ehitajaga heaks, kuid tunnistas, et suure ehitusprojektiga kaasnevad paratamatult ka väljakutsed.

Suurimaks väljakutseks on vallavanema sõnul olnud ehitusmaterjalide veoga seotud liiklusintensiivsuse märgatav kasv. „Liiva, kruusa ja muu ehitusmaterjali transport koormab kogu valla teedevõrku. See on elanikele kohati ebamugavust valmistanud,” märkis vallavanem. Aegajalt tekitavad probleemid ka teedelt tõusev tolmu ning porine teekate, mis määrivad kohalike elanike autosid ja sunnivad neid tihedamini pesema.

Verston Eesti projektijuhi sõnul on nad liigse tolmu ja poriga toimetulemiseks pannud vedude piirkonnas igapäevaselt teid puhastama kolm harjaautot ja vajadusel ka imurauto. Probleemide tekkimisel suunatakse puhastusmasinad koheselt konkreetse piirkonda. „Anname endast parima, et kohalike inimeste ja ettevõtete igapäevaelu võimalikult vähe häirida, kuid paratamatult kaasnevad ehitusega mõningad ebamugavused,” tõdes Trei.

Ehitustöödega seotud küsimustele saab vastused, kui kirjutada e-posti aadressidel indrek.trei@verston.ee ja raplamaa@rbe.ee.

“Mul on hea meel, et tööd on graafikus ja käib intensiivne ehitus. Kui paari aasta jooksul saavad suuremad ehitustööd tehtud, jäävad ka ajutised ebamugavused minevikku. Seniks püüame koos ehitajaga leida tekkivatele väljakutsetele lahendused,” rääkis Haljasorg.

Rail Baltica aitab vallal areneda

Kohila vallavanem näeb Rail Baltical ja eriti kohalikul peatusel olulist rolli valla tulevikus. Haljasorg tõmbas paralleeli ajaloo: “Aastal 1900 rajati Tallinnast Kohilani kitsarööpmeline raudtee, mis andis tõuke Kohila alevi ja ettevõtluse arengule. Sealt sai alguse ka Kohila paberivabrikuga lugu. Nüüd, 130 aastat hiljem, näeme sarnaseid trende – mitmed ettevõtted on avaldanud juba soovi Kohilasse tulla. Kvaliteetne transportühendus soodustab tööjõu liikumist. Koos meie rahuliku elukeskkonnaga aitab Rail Baltica raudtee kohalik peatus kindlasti võimendada Kohila arengut lähitulevikus.”

Raplamaa põhitrassi raudteetaristu I etapp on osa laiemast Rail Baltica projektist, mis loob Euroopasse suunduva kaasaegse raudteehenduse.

Kogu Rail Baltica Kohila etapi valmimine on lepingujärgselt planeeritud 2027. aasta novembri lõpuks. Raplamaa põhitrassi raudteetaristu I etapi maksumus on ligikaudu 60

Esiplaanil Härjaoja maanteeviadukt, mis koosneb viaduktist ja kõrgetele postidele toetuvast estakaadist. Taamal paistavad Kohila viadukt, Salutaguse viadukt ja Kohila rohesild. Fotod: Verston Eesti

Maanteeliiklus, mis praegu kulgeb ümber Harakapesa viadukti, suunatakse edaspidi selle alt läbi.

Kohila vallas kasutatakse Rail Baltica ehitusel liigniiske pinnase kuivendamiseks Eestis seni harva kasutatud vertikaaldrenaazi tehnoloogiat.

miljonit eurot, millele lisandub käibemaks.

Kohila vallas Loone külas algas eelmise aasta mais ka Raplamaa põhitrassi raudteetaristu II etapi ehitus, mida rajavad samuti Verston

Eesti koos Järelding Inseneribürooga. 7,1 kilomeetri pikkusest raudteest muldkehast rajatakse Kohila valda 2 kilomeetrit, ülejäänud trass saab kulgema Rapla vallas. Selle ehituse etapi viiest raudteerajatisest kolm

jäävad osaliselt Kohila valla territooriumile. Teise etapi maksumus on ligikaudu 47 miljonit eurot, millele lisandub käibemaks.

Prillimäe ja Salutaguse elanikud arutasid ühistranspordi tulevikku

28. oktoobril 2025 toimus Prillimäe Põnnipere lasteaia saalis arutelu Prillimäe ja Salutaguse piirkonna ühistranspordi korralduse teemal. Kohtumisel osalesid Kohila vallavalitsuse ja Põhja-Eesti Ühistranspordikeskuse (brändinimi IIL) esindajad ning piirkonna elanikud, et ühiselt otsida lahendusi Kohila–Kiili–Jüri liini ühenduse parandamiseks.

Arutelu vajadus tekkis seoses maakonnaliini nr 164 Kohila–Kiili lõigu sulgemisega selle aasta septembris, mis on oluliselt mõjutanud piirkonna elanike igapäevaseid liikumisvõimalusi.

Kohila valla arendusjuht Aivar Roop tõdes, et bussühendus Prillimäe ja Kiili vahel on jätkuvalt vajalik, kuid selle taastamine varasemal kujul pole hetkel võimalik. Vallavalitsus töötab koos IILi esindajatega uue, praktilise lahenduse leidmise nimel.

Kohtumisel tõstatatud peamised teemad ja järgmised sammud

- Ridango valideerimissüsteemide töökindlus.** Selgus, et Ridango pileti-valideerijate tehniline töökindlus vajab kontrollimist IILi poolt, et tagada bussi kasutajate arvu täpne statistika ja reisijatele meeldiv kasutajakogemus.

Foto: Kalle Uusmaa

- Elanike tagasiside kogumine.** Kohila vallavalitsus viib novembri alguses läbi avaliku küsitluse nii valla kodulehel kui vallalehe kaudu, et saada põhjalikum ülevaade elanike liikumisvajadustest ja ettepanekutest liinivõrgu parandamiseks.
- Liin 164 jätkab lühendatud kujul.** Maakonnaliin 164 töötab endiselt, kuid selle Kohila–Kiili lõik on suvest alates suletud. Vallavalitsus kaalub võimalust luua uus siseliin, mis oleks ajaliselt sünkroniseeritud Kiilist Jüri ja Tallinna suunal liikuvate maakonnaliinidega. Selle kavandamine hõlmab nii tehniliste kui rahaliste aspektide lahendamist.

- Täiendavad ühendused Tallinnaga.** Arutluse all on ka ettevedude korraldamine Prillimäelt, Salutaguselt ja Pahklast Kohila raudteejaama ning Aespasse, et parandada piirkonna elanike ühendusi Tallinna suunal.
- Salutaguse piirkonna teenindusulatus analüüs.** Vallavalitsus plaanib koos IILiga analüüsida, kui „sügavalt“ peaks uus siseliin haarama Salutaguse piirkonna eri osasid, et vedada reisi-jaid maakonnaliinide ette. Vallavalitsus tänab kõiki osalejaid, kes leidsid pärast tööpäeva aega kohal olla ja arutellu panustada.

Merle Beljäev

Merle Evisalu – aasta maaraamatukoguhoidja nominent

Kohila raamatukogu pearaamatukoguhoidja Merle Evisalu on Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu (ERÜ) tunnustuse „Aasta maaraamatukoguhoidja 2025“ nominent.

Merle Evisalu esitati 2025. aasta ERÜ parima maaraamatukoguhoidja tiitlile Rapla maakonnast. 30. oktoobril toimus Elva kultuurikeskuses XXV maaraamatukoguhoidja päev, kus toodi esile tublid ja pühendunud raamatukoguhoidjad üle Eesti. Üritusel õnnitleti kõiki nominente, nende hulgas ka Kohila raamatukoguhoidjat Merle Evisalut, kelle panust kogukonna lugemisharjumuste edendamisse ja raamatukogu arendamisse hinnatakse kõrgelt.

Aasta maaraamatukoguhoidja 2025 valitakse nominentide hulgast 2026. aasta veebruaris.

Allikas: Kohila raamatukogu

Foto: Teet Malsroos

Kohila valla ühistransporti puudutav küsimustik

Hea Kohila valla elanik või ühistranspordi kasutaja!

Kohila vald soovib parandada ühistranspordikorraldust ja muuta liinivõrku elanike vajadustele vastavamaks. Viimastel andmetel kasutab ühistransporti 12% Kohila elanikest kuid soovime seda protsenti tõsta.

Palun anna oma panus, täites küsimustiku Kohila valla kodulehel või saates täidetud pabervormi vallamajja aadressil Vabaduse tn 1, Kohila alev.

1. ÜHISTRANSPOORDI KASUTAMINE

1.1. Milliseid bussiliine sa tavaliselt kasutad?

- ☐ K20
- ☐ K21
- ☐ K22
- ☐ K23
- ☐ K24
- ☐ K25
- ☐ K26
- ☐ K27
- ☐ K28
- ☐ K29
- ☐ K31
- ☐ Maakonnaliin nr _____

1.2. Millal sa peamiselt sõidad?

- ☐ Tööpäeviti
- ☐ Nädalavahetustel
- ☐ Nii tööpäevadel kui nädalavahetustel

1.3. Kui sageli sa ühistransporti kasutad?

- ☐ Igapäevaselt
 - ☐ Mitu korda nädalas
 - ☐ Mõned korrad kuus või harvem
- Palun lisa võimalusel keskmine sõitude arv nädalas:

1.4. Mis piirkonnas sa elad või töötad (nt Hageri, Kohila alev, Sutlema, Aespa jne)?

1.5. Kui vana sa oled?

- ☐ Kuni 19
- ☐ 20–25
- ☐ 26–40
- ☐ 41–63
- ☐ Vanem kui 63

2. OLEMASOLEVAD LIINID JA TEENUS

2.1. Kas praeguste liinide väljumissagedus on sinu jaoks piisav?

- ☐ Jah
 - ☐ Ei
- Kui ei, siis millistel kellaaegadel võiks olla lisaväljumisi?

2.2. Kas bussipeatused asuvad sinu jaoks sobivas kauguses?

- ☐ Jah
 - ☐ Ei
- Kui ei, palun märgi, kuhu võiks peatus lisanduda või nihkuda:

2.3. Kas bussid on sinu hinnangul sageli ülerahvastatud või pigem tühjad?

- ☐ Sageli ülerahvastatud
- ☐ Tavaliselt paras täituvus
- ☐ Pigem alarahvastatud

2.4. Kuidas hindad pileti validaatori töökindlust?

- ☐ Pole probleeme
- ☐ Töötab ebasaldusväärselt / ei toimi tihti
- ☐ Muu (palun täpsusta): _____

2.5. Milline on sinu kogemus nn nõudepeatustega (buss peatub või sõidab teatud lõiku ainult siis, kui on sõitjaid)?

- ☐ Väga hea lahendus

- ☐ Ei kasuta / ei ole teadlik
- ☐ Esineb probleeme (palun kirjelda): _____

2.6 Kas sinu hinnangul on täna maakonnakeskuse Raplaga ühendused olemas?

- ☐ Jah
 - ☐ Ei
- Kui ei, palun märgi, kust kuhu ühendus oleks vajalik:

2.7 Kas sinu hinnangul on täna naaberomavalitsustega Rapla, Saue, Saku, Kiili, Kose ühendused olemas?

- ☐ Jah
 - ☐ Ei
- Kui ei, palun märgi, kust kuhu ühendus oleks vajalik:

3. UUED VÕIMALIKUD LIINID JA PEATUSED

3.1. Millistes piirkondades või marsruutidel võiks liikuda vallasisene bussiliin, kus seda täna ei ole?

3.2. Kui tihti võiks uus liin sõita?

- ☐ Igapäevaselt
- ☐ Ainult tööpäeviti
- ☐ Ainult nädalavahetustel
- ☐ Muu sagedus (täpsusta): _____

3.3. Mis kellaaegadel oleks uus liin kõige vajalikum?

4. ÜHENDUS TALLINNAGA

4.1. Kuidas sa suhtud ümberistumisse Tallinnasse sõidul (nt kui liinivõrgu tihendamiseks tuleb Kohilas või Saku kandis ümber istuda)?

- ☐ Positiivselt – kui ühendus on kiire ja mugav
- ☐ Neutraalselt – sobib, kui ajakulu oluliselt ei kasva
- ☐ Negatiivselt – eelistan otseliini ilma ümberistumiseta
- ☐ Muu arvamuse: _____

4.2 Kas sinu hinnangul on täna Tallinnaga ühendused piisavad?

- ☐ Jah
 - ☐ Ei
- Kui ei, palun märgi, mis vajaks täiendamist:

5. LISAMÄRKUSED JA ETTEPANEKUD

Palun kirjelda siia oma ettepanekud või tähelepanekud seoses Kohila valla ühistranspordiga:

Kas soovid, et sinuga võetaks vajadusel ühendust (nt täpsustuste või lisainfo osas)?

- ☐ Jah, palun. Minu e-post või telefon: _____

- ☐ Ei, soovin jääda anonüümseks

Palun saada oma vastus hiljemalt 30. novembriks vallamajja aadressil Vabaduse 1, Kohila alev.

Lisainfo: Aivar Roop e-post aivar.roop@kohila.ee, tel 5556 0097.

Kohila vald toetab iseseisvat toimetulekut – koduteenus aitab inimestel kauem kodus elada

Kohila vald on viimastel aastatel pööranud üha enam tähelepanu sellele, et eakad ja toimetulekuraskustes inimesed saaksid elada oma kodus võimalikult kaua ning turvaliselt. Selle eesmärgi saavutamisel mängib keskset rolli koduteenus, mis pakub igapäevaelus vajalikku tuge ja abi — olgu selleks toidu valmistamine, poes või arstil käimine, kodu korrashoid või lihtsalt vestlus ja selts.

Kohila valla sotsiaalnõunik **Angela Pöder** rõhutab, et koduteenus on palju enam kui praktiline abikäsi – see on ka inimlik kontakt ja tähelepanu, mis aitab ennetada üksildust ning toetab vaimset heaolu. Tänu riiklikule lisarahastusele ja uuele korraldusmudelile on vald saanud teenust laiendada, muuta selle kättesaadavamaks ning luua eakatele ja abivajajatele paremad võimalused väarikaks eluks oma kodus.

Küsimustele vastab Kohila valla sotsiaalnõunik Angela Pöder.

Palun tutvusta lühidalt, mis on koduteenus ning kellele see on eelkõige suunatud Kohila vallas.

Koduteenuse eesmärk on tagada kodus elava täisealise inimese iseseisev ja turvaline toimetulek oma igapäevaelus. Teenus on eelkõige suunatud vanemaalastele inimestele, aidates neil võimalikult kaua oma kodus iseseisvalt hakkama saada. Koduhooldaja saab toetada igapäevastes toimingutes nagu poes, arsti või apteeži külastamisel, kodu korrastamisel, toidu valmistamisel ning muudes toimetustes.

Oluline osa teenusest on ka regulaarne suhtlemine. Vestlemine hooldaja ja teiste inimestega nii kodus kui kodust väljas aitab ennetada üksildust ja toetab vaimset heaolu. Koduteenus ei ole mõeldud üksnes eakatele, vaid kõigile täisealistele, kes vajavad kõrvalabi kodus toimetulekul. Näiteks võib teenus olla abiks tööalasele inimesele, kellel on püsiv terviserike või muu takistus igapäevaste toimingute iseseisval sooritamisel.

Teenuse raames abistatakse ja juhendatakse inimesi nende igapäevaelu korraldamisel, et tagada võimalikult iseseisev ja väarikas toimetulek oma kodus keskkonnas.

Milline on valla sotsiaalosakonna roll koduteenuse korraldamisel ja arendamisel?

Kuni 2025. aastani seisnes Kohila valla sotsiaalosakonna roll peamiselt koduteenuse sisseostmises väljastpoolt. Teenust osutas vallale MTÜ Kati Tugikeskus kuni 13. juulini 2025. aastal. Samal aastal avanes vallavalitsusel võimalus taotleda riigilt lisarahastust koduteenuse edasiarendamiseks. Taotlus rahuldati ning see võimaldas vallal teenust oluliselt laiendada ja täiustada.

Riikliku toetuse abil võeti tööle kolm uut töötajat ning soetati kaks autot, mis parandavad hooldustöötajate liikumisvõimalusi ja teenuse kättesaadavust elanikule. Samuti alustati vana vallamaja kahe ruumi renoveerimist, kuhu on kavandatud päevahoid ja päevakeskus, mis alustavad tegevust 2026. aastast. Lisaks soetati kodunuppe ja võeti kasutusele kaasaegsed digitaalsed töövahendid, mis lihtsustavad info liikumist ja teenuse korraldamist.

Varasemalt oli üheks suuremaks probleemiks, et koduhooldusel olevate inimeste mured ja vajadused ei jõudnud õigeaegselt sotsiaalosakonnani. Tänu uuele korraldusele ja täiendavale personalile on nüüd võimalik reageerida kiiremini, jälgida teenuse kvaliteeti ja pakkuda inimestele terviklikumat tuge iseseisva toimetuleku tagamiseks oma kodus.

Kodunupp on seade, mis aitab tagada üksi elavale eakale turvalisust. Kodunupp registreerib aktiivsust ja seadme kandmist, kasutades selleks sammude lugemise ja temperatuuri sensoreid. Õnnetuse või kukkumise korra kutsus kodunupp kiiresti abi. Kui tunned, et sooviksid kodunuppu proovida või arvad, et sellest võiks kasu olla sinu lähedasel, võta julgelt meiega ühendust!

Kuidas toimub koduteenuse vajaduse hindamine ja teenusele pääsemine?

Selleks, et teenusele pääseda, on vajalik võtta ühendust sotsiaaltöõspetsialist Liisa Leega (tel 51989113, liisa.lee@kohila.ee). Pärast esmast vestlust otsustab Liisa koostöös abivajajaga, kui tihti me peaksime tema juures kodus käima ja millist abi igapäevaelus teenusepakujalt vaja läheb. äga erilise teenuse vajaduse korral leiame hooldust vajava inimesega koos lahenduse. Pärast kohtumist sõlmime lepingu teenuse osutamise osas ja tingimustes.

Milliseid kriteeriume arvestatakse, kui otsustatakse, kas inimene vajab koduteenust või mitte?

Hindamise käigus küsitakse ja hinnatakse erinevaid igapäevaelu valdkondi, et saada terviklik ülevaade inimese toimetulekust ja abivajadusest. Näiteks uuritakse, kas inimene saab liikumisega hakkama iseseisvalt, vajab selleks abivahendit või kõrvalabi. Samuti hinnatakse, kas inimene vajab abi ravimite võtmisel või nende toomisel apteegist.

Lisaks vaadeldakse ka teisi olulisi eluvaldkondi nagu toidu valmistamine, kodu korrashoid, isiklik hügieen, asjaajamine ning sotsiaalsed suhted. Nende aspektide hindamine aitab selgitada, millist tuge inimene vajab oma igapäevase iseseisvuse ja turvalise toimetuleku tagamiseks.

Kui palju inimesi Kohila vallas praegu koduteenust kasutab ning kas vajadus teenuse järele on kasvamas?

Aasta jooksul oli koduteenusel kokku 19 inimest, kuid 2025. aastal on teenust juba kasutanud 26 inimest. See näitab, et vajadus teenuse järele on märgatavalt kasvanud. Oleme seadnud eesmärgiks, et 2026. aasta lõpuks suudame teenust pakkuda samaaegselt kuni 40 inimesele.

Milline on koduteenuse osutajate (hooldustöötajate) roll ja ettevalmistus? Kas vald pakub neile täiendkoolitusi või supervisiooni?

Koduhooldustöötaja on ühtaegu abiline ja seltsiline, kes toetab inimest igapäevastes toimetustes, kuid ta ei ole puhastusteenindaja, politseinik ega päästeametnik. Koduhooldustöötaja

eesmärk ei ole teha asju inimese eest, vaid toetada teda nende tegemisel. Näiteks ei lähe hooldustöötaja inimese eest poodi, kui inimene ise suudab seda teha, kuid ta võib aidata kotti tassida, poes vajalikke asju leida ning vajadusel abistada liikumisel.

Kohila valla koduhooldustöötajad Kadri ja Regina ning hoolduskoordinaator Angelika täiustavad oma teadmisi ja oskusi pidevalt koolitustel ja supervisioonidel. Näiteks novembri esimesel nädalal osalevad nad Päästeameti korraldatud tuleohutuse koolitusel ning konfliktide lahendamise koolitusel, mida viiakse läbi koostöös Sotsiaalkindlustusametiga.

Milliseid konkreetseid toiminguid hõlmab koduteenus Kohila vallas?

Koduteenus jaguneb kaheks: isikuabi ja koduabi. Koduabi sisaldab teenuseaaja abistamist igapäevaeluks vajalikes tegevustes, abi tegevuste korraldamisel tema kodus ning asjaajamisel väljaspool kodu. Isikuabi sisaldab teenuseaaja abistamist tema enesehooldusega seotud toimingute sooritamisel ja nõuab abivajajaga füüsilist kontakti. Nendeks tegevusteks võib olla näiteks: kütmiseks puude tuppa toomine, isiku pesemisel abistamine ja kukkumiskriisi vähendamine, abistamine toiduvalmistamisel, koos poes või arstil käimine jne.

Kas teenuse sisu on paindlik — näiteks kas seda kohandatakse vastavalt kliendi individuaalsetele vajadustele?

Teenuse sisu lähtub iga inimese vajadustest. Lepime igapäevase individuaalselt kokku, milles täpselt abi pakume.

Kuidas toimub suhtlus ja koostöö klientide lähedastega?

Hetkel oleme välja töötamas mugavat suhtluskeskkonda lähedaste jaoks, kuhu saab edaspidi jätta ja vaadata infot teenuseaaja kohta. Keskkonna valimine on planeeritud kevadeks. Seni, kuni uus lahendus on väljatöötamisel, hoiame lähedastega ühendust telefoni teel. Eriti siis, kui ilmnevad mured või muutused teenuse saaja seisundis.

Oluline on rõhutada, et teavet jagatakse lähedastele ainult teenuseaaja enda nõusolekul, tagamaks isikuandmete kaitset ja teenuse kasutaja privaatsust.

Millised on suurimad väljakutsed koduteenuse korraldamisel väiksemas omavalitsuses nagu Kohila?

Üheks oluliseks takistuseks koduteenuse pakkumisel on see, et paljud inimesed püüavad võimalikult kaua iseseisvalt toime tulla ning pöörduvad valla poole alles siis, kui olukord on juba muutunud keeruliseks ja kaalutakse hooldekodusse minekut. Sellisel juhul on sageli raskem pakkuda koduteenust ennetava või kergema toetusmeetmena, sest teenus muutub pigem kriisiolukorra lahenduseks, mitte igapäevase toimetuleku toetuseks.

Seetõttu kutsume Kohila valla elanikke üles märkama oma kogukonna inimesi ning andma teada, kui keegi võiks vajada abi või tuge oma kodus elamise jätkamisel. Varajane sekkumine aitab hoida inimeste iseseisvust

ja turvatunnet oma kodus keskkonnas.

Teise väljakutsena loodame väga, et Kohila vald saab jätkata koduteenuse pakkumist ka pärast riigipoolse toetuse lõppemist 2026. aasta lõpus, et tagada meie elanikele järjepidev toetus.

Kas on probleeme teenuse kättesaadavusega, näiteks tööjõupuuduse või rahastuse osas?

Praegu on koduteenus piiratud kättesaadavusega ning teenust osutatakse tööpäeviti ajavahemikus kell 8.00–17.00. Selline aeg katab küll enamiku igapäevaseid abivajadusi, kuid ei võimalda reageerida olukordadele, mis tekivad öhtuti, öösiti või nädalavahetustel.

Suurema abivajadusega inimeste jaoks on aga olemas täiendav lahendus, milleks on kodunupp.

Kodunupp on välimuselt sarnane käekellale. Sellel on nupp, mida saab vajutada hädaolukorras, ning lisaks on seadmel kukkumise tuvastamise funktsioon. Seadmega on seotud ka liikumisandur, mis jälgib kodus liikumist kui andur tuvastab pikema liikumispausi, sellisel juhul saame teavituse ja võtame ühendust, et veenduda inimese heaolus.

Kuidas mõjutab ühiskonna vananemine koduteenuse vajadust ja planeerimist tulevikus?

Kohila vald viib praegu läbi kogu valda puudutava sotsiaalvaldkonna teenuste ülevaatamist, mille tulemused saabuvad kevadel. See arvestab ka seda, et elanikkond Kohila vallas vananeb. Vaja on juurde nii olemasolevate teenuste mahu suurendamist kui ka täiesti uusi teenuseid.

Milline on koostöö teiste valla teenistustega, tervishoiuasutustega või vabatahtlikega koduteenuse osutamisel?

Koostöö erinevate partneritega võiks alati olla veelgi tihedam ja süsteemsem, kuid tegeleme selle arendamisega järjepidevalt. Üheks oluliseks sammuks selles suunas on 2026. aasta jaanuaris

vanas vallamajas avatav päevakeskus ja päevahoid eakatele, mis saab olema koostöö ja kogukondliku tegevuse keskpunkt Kohila vallas.

Päevakeskuse eesmärk on tuua kokku teenusesaajad, nende lähedased, vabatahtlikud ning valla eri valdkondade esindajad, et pakkuda eakatele rohkem võimalusi aktiivseks suhtluseks, osaluseks ja toeks igapäevaelus. Samuti soovime, et kohalikud kogukonnad panustaksid ja teeksid koostööd meiega, et ühiselt luua toetav ja hooliv elukeskkond kõigile Kohila valla elanikele.

Päevakeskus asub hoone esimesel korrusel ning on tehtud ligipääsetavaks ka ratastooli või rulaatoriga liikuvatele inimestele, et tagada kõigile võrdne võimalus osaleda tegevustes ja sündmustes.

Kas Kohila vald on kavandamas koduteenuse edasiarendusi — näiteks digilahendusi, transporti või kogukonnapõhiseid tugiteenuseid?

Meil on palju häid mõtteid ja uusi lahendusi, mida soovime lähiajal Kohila valla elanikele tutvustada ning koos teiega arutada, milliseid teenuseid ja võimalusi võiksime tulevikus kasutusele võtta.

Juba uue aasta alguses avame päevakeskuse ja päevahoiu eakatele, mis pakub tuge, sotsiaalset suhtlust ja võimalust osaleda mitmesugustes tegevustes. Kavas on korraldada ekskursioone, koolitusi ja töötubasid.

Päevakeskuse “peaploov” toimub juba 28. novembril raamatukogus, kus tutvustame oma meeskonda, jagame tulevikuplaane ja kuulame elanike ettepanekuid ning ootusi teenusele. Päevakeskusest kujuneb koht, kus saab tulevikus korraldada ka ise eakatele olulisi sündmusi ja koosviibimisi.

Lisaks lepingus märgitud põhiteenustele on edaspidi võimalik tellida ka lisateenuseid, millele luuakse hinnakiri ja tellimisvorm. Näiteks saab tulevikus tellida pediküüri teenust kodus või transpordiabi teatrisse ja koju tagasi.

Ja nüüd kõige olulisem küsimus — mis see kõik maksab?

Kuni käesoleva aasta lõpuni on kõik need teenused elanikele tasuta kuna töötame välja uut teenuste määrust ja hinnakirja. Uue hinnakirja rakendamine on planeeritud 2026. aasta algusest, et tagada läbipaistvus ja teenuste kättesaadavus kõigile, kes abi vajavad.

Milline oleks Sinu nägemus ideaalsest koduteenuse mudelist, mis tagaks väarika ja turvalise elu eakatele ning toimetulekuraskustes inimestele?

• **Ideaalne koduteenuse mudel — „Südamest loodud abi“**

Meie eesmärk on luua koduteenuse mudel, mis tagab väarika ja turvalise elu eakatele nende enda kodus. Abi küsimine peab olema lihtne ja arusaadav.

• Inimkeskne ja lihtne teenus

Koduteenuse taotlemine toimub ühe kontaktpunkti kaudu. Olgu selleks telefon, e-post või sotsiaaltöötaja. Iga teenust vajav inimene saab endale koordinaatori, kes aitab valida sobiva abi ning hoiab temaga kontakti. Teenuse eesmärk on pakkuda tuge, mitte asenda-

da inimest ja toetada tema iseseisvust ning igapäevast toimetulekut.

• **Selts ja tugi kogukonnast**
Üksindus on paljude eakate ja kodus elavate inimeste suurim mure. Seetõttu soovime luua vabatahtlike võrgustiku, kuhu kaasame eakaid endid, et nad saavad telefonitsi meelde tuletada ravimite võtmist, aga ka lihtsalt vestelda ja pakkuda seltsi.
Samuti soovime tugevdada koostööd

kogudustega ja pakkuda hingeheidu, leinanõustamist ja psühholoogilist tuge kodus elavatele inimestele.

• **Liikumisvabadus ja sotsiaalne elu**
Eakatele on väga oluline võimalus kodust välja pääseda ja teistega kohtuda. Töötame selle nimel, et arendada edasi sotsiaaltransporditeenust. Soovime, et autod ja juhid saaksid taskukohase hinnaga pakkuda sõite näiteks teatrisse, manikööri, sõprade juurde

või päevakeskusesse.

Otsime ka lahendusi liikumisabivahendite soetamiseks, näiteks trepironi ja, et muuta kodud paremini ligipääsetavaks.

• **Igapäevane abi ja praktilised teenused**
Päevakeskustes korraldame huvitegevusi ja kokkusaamisi – alates Mehhiko toitumise valmistamisest kuni ühiste väljasõitudeni. Ootame ideid ja ettepanekuid kogukonnalt, et tegevu-

sed oleksid päriselt inimestele huvitavaid ja jõukohased.

• **Koostööst sünnib hool**
Oleme pidevas õppes ja arengus ning jagame kogemusi teiste omavalitsustega, külastame teisi teenusepakkujaid ning võtame üle parimaid praktikaid (nt Kose, Saku, Rapla ja Tartu näited). Meie teenused on loodud südamest ja inimestest, kes hoolivad ja iga uus idee aitab muuta koduteenuse süsteemi pa-

remaks ja inimlikumaks.

Tulevikus näeb vald koduteenust tervikliku toetussüsteemina, mis ühendab professionaalse hoolduse, digilahendused, vabatahtlike panuse ning kogukondliku toe. On oluline, et iga inimene – sõltumata vanusest või tervislikust seisundist – tunneks end oma kodus hoituna, märgatuna ja väärtustatuna.

Merle Beljæev

28. novembril kell 13.00–15.00

Kohila raamatukogus

Seeniorite päevakeskuse

peaproov

Hea Kohila senior!

Vanas vallamajas (Vabaduse 1/1) avatakse 2026.a. jaanuaris seeniorite päevakeskus. Enne seda teeme väikese peaproovi – koos sinuga!

Tutvustame meeskonda

Räägime uutest ruumidest

Jagame mõtteid, milline võiks olla meie uus kogukonnakeskus

Hoidiste mekkimine

Kas sinu moos, salat või kurgipurk on alati kiidusõnu pälvinud? Nüüd on õige aeg seda jagada!

Võta oma hoidised kaasa ja degusteerime, hindame ja valime ühiselt lemmiku!

Anna oma tulekust teada: Angelika Prozesile

tel 5696 2991 või angelika.prozes@kohila.ee

Rapla maakonna

tervishoiuteenustega

rahulolu küsitlus 2025

2022. aastal viisime Rapla-
maal läbi veebiküsitluse,
et uurida, kui rahul on
inimesed kohalike tervis-
hoiuteenustega. Küsitlus
hõlmas maakonnahaiglat,
perearstindust, apteegi- ja
hambaraviteenuseid ning
eriarstiabi. Toona vastas
küsimustikule 669 ini-
mest. Tagasiside oli väga
konstruktiivne ning mitmed
asutused, nagu haigla ja
perearstid, said tulemused
analüüsida ja vajadusel
muudatuste tegemiseks.

Sel aastal uurime taas,
millised on teie kogemused
ja mured ning kas olukord
on ajas paranenud. Uuen-
dusena lisame küsitlusele
ka kiirabi teenust puudu-
tava teema.

Oleme väga tänulikud, kui
leiate aega jagada oma
arvamust ja ettepanekuid.
Samuti on oodatud positiiv-
ne tagasiside – kui olete
saanud kvaliteetset abi või
hea kogemuse osaliseks,
andke sellest kindlasti teada.

Küsitlus toimub projekti
„Inimkeskse hoolekande-
ja tervishoiusüsteemi
koordinatsioonimudeli jätku-
rakendamine Raplamaal“
raames, mida kaasrahastab
Euroopa Sotsiaalfond.

Küsitlus on avatud kuni 15. novembrini 2025.
Küsitlus on leitav aadressil
<https://rol.raplamaa.ee/uudised/>,
Raplamaa tervisedenduse ja
Raplamaa Omavalitsuste Liidu FB
lehel, valdade lehtedel. Sise-
neda saab ka QR-koodi abil.

Lisainfo:

Ülle Laasner

projektijuht, Rapla maakonna tervisedendaja

E-post: ylle.laasner@raplamaa.ee

Telefon: 528 4090

OTT SEPP

INDREK TAALMAA

JAN UUSPÖLD

HAGERI RAHVAMAJA

02.12 kell 19:00

KALEVIPOJAD

LAVASTAJA ANTTO TERRAS

KÜNSTNIK HANNA ALLSAAR

made in Finland

HAGERI RAHVAMAJA

HILISSÜGIS / TALV

2025

21.11

19.00

TANTSUÕHTU:

PUHKPILLOORKESTER SAKU SAATEL

22.11

10.00

KADRIPÄEVA LAAT

TULE KAUPLEMA

02.12

19.00

TEATER: KALEVIPOJAD

VANA BASHINI TEATER

19.12

18.00

JÕULUKONTSERT

OLIVER KUUSIK JA MARGUS KAPPEL

ROHKEM INFOT:

WWW.HAGERIRAHVAMAJA.EE

@HAGERIRAHVAMAJA HAGERI RAHVAMAJA

Erik Tikani uus dokumentaalfilm

SINIKOLLANE

Süda kahe riigi vahel

25. november kell 19.00

Kohila raamatukogu

Piletid: 6€/5€

Piletid müügil:

Filmi autor Erik Tikan

Helilooja Rainer Tugavus

Helirežissöör Israel Bahuelos

Produtsendid Daniel Vearik, Elina Litvinova

Tootja Levila, Three Brothers

KP Factory – Kohila paberivabriku uus ajastu

Kohila südames, endise paberivabriku ajaloolisel tööstusalal, tegutseb ettevõtte, mille olemasolust paljud kohalikud ei teagi. KP Factory OÜ – tänapäevane Kohila paberivabrik – on üks Rapla maa muljetavaldavamaid tootmisüksusi, kus sajandivanusesse tööstuspiirkonda on toonud uue elu kaasaegne tehnoloogia, oskuslikud meistrid ja roheline mõtteviis. Kohutume KP Factory tootmisjuhi **Marek Zujeviga**, kes lahkelt majas tuuri teeb.

Kui KP Factorysse esmakordselt siseneda, ootab ees tõeline üllatus. Lootsin, et astun peauksest sisse ja minu ees avaneb üks suur tootmisruum – selge ülevaade kõigest, mis tehakse. Kuid juba esimeses saalis selgus, et see koht on justkui omaette maailm. Käisime ja käisime – ühest ruumist teise ja iga kord, kui tundus, et nüüd on tehas üle vaadatud, avanes järgmine uks. Ja selle taga veel üks...

Iga uus ruum tõi kaasa uue hingamise: mõnes sumisesid hiiglaslikud trükimasinad, teises lõhnas metall ja värske paber. Ühes nurgas valas töömees kastekannust tinti masinasse, mis seejärel trükkis paberile täiuslikult sirged triibud või hoolikalt mõõdetud ruudud. Masinad mürisid rütmiliselt, justkui orkester, mille dirigendiks on kogemustega tehni-

kud ja meistrid. Õhus hõljus segu trükivärvist, paberi niiskest soojusest ja metallist – see vana hea tööstuse lõhn, mis meenutab korraga nii traditsiooni kui loovust.

Ja ometi ei olnud see külm või hall tehas – pigem soe ja elav, kus iga masin ja töölaud räägib oma lugu.

Ajalooline tööstusruum uues ajastus

Mõnes ruumis olid säilinud endised töödejuhatajate kabinettide klaasseinad – väikesed „juhtimiskeskused“, kust sai omal ajal jälgida kogu tootmisprotsessi ülevalt või kõrvalt, ilma mürata. Tänapäeval on need samad ruumid osaliselt töös või ümber kohandatud, ent nende kohal hõljub veel vana vabriku hingus. Kõikjal on näha, et KP Factory austab oma juuri – mitte muuseumina, vaid elava tööstusena.

Uus algus 2009. aastal

Kuigi Kohila paberitootmise juured ulatuvad 19. sajandi lõppu, sai praegune KP Factory alguse 2009. aastal, kui pankrotistunud välismaisele investeerimiskapitalile kuulunud paberi toodete tehase ostis ja taaskäivitas ettevõtte tänane omanik. Ettevõtte ühendab endas ajaloolise tööstustra-

disiooni ja kaasaegse tootmiskultuuri, kus käsikäes töötavad nii sajandivanused ja moodsad liinid.

„Paljud tulevad esimest korda siia ja ütlevad, et nad ei osanud aimatagi, kui mastaapne ja kaasaegne see kõik on,“ räägib KP Factory tootmisjuht Marek Zujev, kes on tehases töötanud juba üle 2,5 aasta. „Väljast paisab tagasihoidlik hoone, aga sees on täisautomaatne liinitootmine ja kilomeetrite kaupa tööd.“

Ettevõttes töötab 36 inimest, kellest valdav osa on Kohilast või selle ümbrusest. „Umbes 95 protsenti meie töötajast on kohalikud,“ ütleb Zujev. „See on meie tugevus – inimesed tunnevad üksteist, toetavad ja hoiavad kokku.“

Töökollektiivis on palju pika staažiga inimesi, kuid järjest tuuakse tehasesse ka noori, et kogemused ei kaoks. „Kui keegi läheb pensionile, on juba järgmine õpi poiss kõrval. Meil on päriselt oma koolkond,“ lisab Zujev.

Registraatorid, rõngaskaustad ja kalendrid

KP Factory toodang on rikkalik, alates rõngaskaustadest ja registraatoritest kuni kalendrite, vihikute ja tahvliplakatiteni. Enamik toodangust

valmib kliendi tellimusel, sageli ettevõtte logodega või eritellimusvärvides. Muidugi ei puudu sortimendis ka vana hea Kohila vihik.

„Paljud ei kujuta ette, et siit Kohilast liiguvad välja kümned tuhanded kaustad ka Soome, Läti ja Leetu,“ räägib Zujev. „Rootsi turg on küll viimastel aastatel veidi vähenenud, kuid Soomega on koostöö taastumas.“

Masinad teevad suure osa tööst automaatselt – kaustad lõigatakse, kaaned liimitakse, rõngad keevitatakse ja valmis toode liigub otse pakendisse. Samas jääb olulisse rolli inimkäsi, mis lisab täpsuse ja viimistluse, mida ükski masin täielikult asendada ei suuda.

KP Factory on viimastel aastatel laiendanud tegevust ka reklaamitruki ja visuaalse kommunikatsiooni tootmise valdkonda. Kohilas valmivad nüüd lisaks kontoritoodetele ka bännerid, välireklaamid, näitustegraafika ning erinevad trükitud turundusmaterjalid, mille kvaliteet peab vastu nii ajale kui ilmastikule.

„Tegelikult on see meie loomulik areng – kui sul on tugev trükibaas ja tehnoloogia, siis miks mitte kasutada seda ka reklaamitoodete jaoks,“ selgitab tootmisjuht Marek Zujev. „Meil on seadmed, mis suudavad trükkida

väga erinevatele materjalidele – paberist kuni kilede ja tekstiilini. Klient saab nii kontoris kaustad kui ka maja ette bänneri – kõik ühest kohast.“

Roheline mõtteviis ja vastutustundlik tootmine

KP Factory tegevus lähtub keskkonnaneadlikust põhimõttest. Ettevõttel on FSC™ Chain of Custody sertifikaat, mis tõendab, et kasutatav puit ja paber pärinevad jätkusuutlikult majandatud metsadest.

„Me liigume samm-sammult rohelisema tootmise poole,“ kinnitab Zujev. „Materjalid, mida kasutame, on üha enam taaskasutatavad ja looduses lagunevad. See on meie panus vastutustundlikku tootmisse.“

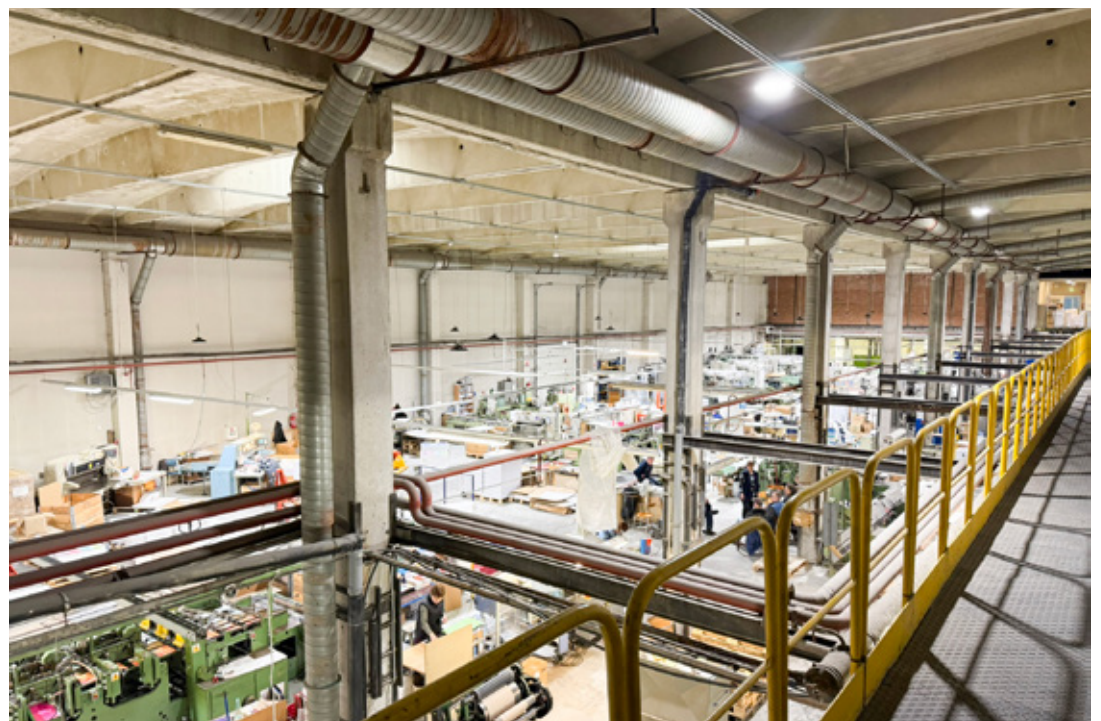
Lisaks on tehases tehtud energia- ja ressursiauditid, mille eesmärk on vähendada jäätmeid ja säästa energiat – oluline samm igale tööstusettevõttele, kes vaatab tulevikku.

Kohila paberivabriku traditsioon elab siin edasi – uues vormis, uue põlvkonna kättes ja uue ajastu vaimus. Ning iga kord, kui keegi kuskil Eestis uue kausta avab, võib üsna kindel olla – see on tehtud just siin, Kohilas.

Merle Beljäev

Pea 60 aastat vana stants on endiselt kasutuses.

Ülevaade vihukute ja kiletaskute valmistamise tsehhist.

Ettevõtte kõige uuemad masinad: trükiseade ja suureformaadiline lõikur.

Valmistoodangu ladu.

24 NOVEMBER 2025

Noortegarantii tugisüsteem Kohila vallas ehk tugi noorele, kes ei õpi ega tööta

Noortegarantii tugisüsteem on tööriist kohalikule omavalitsusele, mis võimaldab saada teada enda piirkonna mitteõppivatest ja mittetöötavatest noortest ning pakkuda neile vajadusel tuge haridusteele naasmiseks ja tööturule jõudmiseks.

Noortegarantii tugisüsteemi sihtrühmaks on Kohila vallas elavad 16–29 aastased noored, kes:

- Ei õpi;
- ei tööta;
- ei ole töötuna arvel;
- ei ole tuvastatud puuduva töövõimega või üle 80% töövõime kaotusega;
- ei saa töötamise toetamise teenust;
- ei tegele ettevõtlusega;
- ei saa hüvitist alla pooleteiseaastase lapse kasvatamise eest;
- ei kanna vangistust või eelvangistust;
- ei viibi asendus- või kaitseväeteenistuses.

Noortegarantii tugisüsteemi all töötab noorte heaolu spetsialist

Kohila vallas on noorte heaolu spetsialistik Tessi Ilustrumm, kes töötab Kohila Avatud Noortekeskuses. Temaga saab ühendust e-posti teel (noortetugila@kohila.edu.ee) telefoni teel (5898 4188) või Facebookis (Noorte Heaolu Spetsialist Tessi).

Noorte heaolu spetsialist on omavalitsuse töötaja, kes on toeks ja abiks oma piirkonna noortele vanuses 16–29 aastat, kes on mistahes põhjustel eemale jäänud tööturult või hariduse omandamisest. Noorte heaolu spetsialist võtab ühendust noortega, et koos selgitada välja noore jaoks olulised eesmärgid ja panna paika noorest lähtuv plaan nende eesmärkideni jõudmiseks. Samas on noorel ka endal võimalus noorte heaolu spetsialisti poole pöörduda vajaliku info saamiseks.

Noorte heaolu spetsialist juhendab ja hoiab end kursis noore tegemistega. Keskendutakse lähenduste leidmisele ja noore tugevustele. Üheskoos analüüsitakse individuaalse plaani täitmist ja vajadusel tehakse muudatusi eesmärkides või tegevussammudes. Eesmärkide saavutamiseks on võimalus koostööd teha Töötukassaga, ettevõtjatega, koolidega jne.

Kokkuvõtvalt on noortegarantii tugisüsteemi kaudu noorte heaolu spetsialistiga koostöö sammud järgmised:

I samm

Noorte heaolu spetsialist võtab noorega e-posti ja/või telefoni teel ühendust või noor pöördub ise spetsialisti poole. Noorelt küsitakse, kas ta soovib abi. Noorte heaolu spetsialistiga koostöö on vabatahtlik.

II samm

Kui noor annab märku, et soovib abi, siis noorte heaolu spetsialist suhtleb temaga edasi. Kui noor ei taha abi või ei vasta, siis praegu edasi ei suhelda, aga alati jääb võimalus noorel meelt muuta ja abi hiljem vastu võtta.

III samm

Noorte heaolu spetsialist ja noor lepivad kokku kohtumise vestluseks. See võib toimuda Kohila noortekeskuses, tervisekeskuses, veebis või noorele muus sobivas asukohas (nt jalutades alevi vahel).

IV samm

Toimub vestlus, mille käigus arutatakse noore eesmärgi ja koostatakse individuaalne plaan nende saavutamiseks.

V samm

Noore eesmärkide nimel teevad noorte heaolu spetsialist ja noor koostööd senikaua, kuni eesmärk saab täidetud. Vajadusel tehakse koostööd teistega (nt Töötukassa või kool).

Tessi Ilustrumm

Kohila valla noorte heaolu spetsialist

UUS NOORSOOTÖÖTAJA PRILLIMÄEL

Olen Anita Väli ja mul on suur rõõm alustada tööd Prillimäe noortetoas. Varasemalt olen töötanud üldhariduskoolis, kus õpetasin majandust ja ettevõtlust. Õpetajatöö oli minu jaoks väga tähendusrikas, kuid koos abikaasaga otsustasime mõni aeg tagasi kolida tagasi maale – lähemale loodusele ja rahulikemale elurütmile. Sellega tekkis ka soov leida töö, mis oleks kodulähedane, kuid samas võimaldaks edasi tegeleda noorte arendamise ja toetamisega.

Noorsootöö tundus just see õige tee – siin on rohkem ruumi loovuseks, uute ideede katsetamiseks ja päriselt noortega koos kasvamiseks. Minu südameasjaks on noorte heaolu – nii vaimne kui ka füüsiline tervis – ning soovin anda oma panuse nende teadlikkuse ja elurõõmu toetamiseks.

Usun, et oma varasema kogemuse ja pideva enesearendamise kaudu saan pakkuda Prillimäe noortele tuge, kuulamist ja põnevaid võimalusi enesearendamiseks. Ootan väga, et saaksin noortega koos käivitada toredaid ettevõtmisi, õppida üksteiselt ja kujundada Prillimäe noortetoast koha, kuhu on alati hea tulla.

Anita. Foto: Taimo Lehtsalu

Kohilas pakub infot noorte heaolu spetsialist:

Tessi Ilustrumm
noortetugila@kohila.edu.ee
+372 58984188

Võta julgelt ühendust!

Lisainfo:
www.sotsiaalkindlustusamet.ee/ngts

[f](#) Noortegarantii tugisüsteem
[f](#) Sotsiaalkindlustusamet
[i](#) Sotsiaalkindlustusamet

www.tootukassa.ee/et/teenused/tootsingud/noortele
www.tootukassa.ee/et/teenused/tootsingud/tooharjutus

Rahastatud Euroopa Liit

Eesti Tulevik Teoks

Raplaa Omavalitsuste Liit
Association of Local Authorities of Rapla County

KOHILA VALD

Teavituskampaania
"Kuidas sul päriselt läheb?"

NGTS Kohilas

Noortegarantii tugisüsteem Kohilas

ÜHISELT LEIAME SIHI, MIS SULLE MEELDIB, andes infot töötamise ja õppimise kohta.

Kohila valla Noorte Tugila
@kohilatugila
#kohilatugila

Kohila õpilasmalev 2025

Igal suvel muutub Kohila vald taas rõõmsaks ja tegusaks paigaks, kui algab oodatud õpilasmalev. See on aeg, mida noored ootavad põnevusega, sest malev ei tähenda ainult töötamist – see on kogemus, mis õpetab, kasvatab ja annab juurde iseseisvust, vastutustunnet ning uusi oskusi.

Soovijaid on igal aastal rohkem, kui kohti jagub. Kõik kandidaadid kutsutakse vestlusele. Vestluse päeval hinnatakse suhtlemisoskust, loovust, koostöövõimet, sallivust jpm. Lisaks osaletakse juhuslikult moodustatud meeskonnatöös, kus pannakse proovile just need omadused, mis hiljem malevas vajalikud on. Nii leitakse tegusad ja motiveeritud noored, kes on valmis panustama nii enda kui ka valla heaks.

Sel suvel löid malevas kaasa ligi 50 noort, kes tegutsesid kahes vahetuses. Töö toimus erinevates Kohila valla allasutustes ja nende ümbruses – Hageris, Kohilas, Tohisool, Prillimäel ja Salu-tagusel. Tegevused olid mitmekesised: rohiti, värviti, korrastati haljastust ning abistati kohalikke asutusi. Hageri muuseumis puhastati ja kaevati hooviala, rahvamajas lihviti laudu ja valmistuti tulevasteks üritusteks, spordihoones ümbrus sai värskeks ilme, noortekeskuse hoovis korrastati peenraid, Prillimäel ja Tohisool hooldati haljasalasid. Päeva lõpus oli põhjust uhkust tunda – tehtud töö andis nähtava tulemuse ja näitas, kui oluline on oma kodukoha eest hoolt kanda.

Enne tööperioodi algust toimus ettevalmistuspäev, kus räägiti töölepingutest, tööturu võimalustest ja erinevatest ametitest. Töötukassa esindaja viis läbi arutelusid ja praktilisi tegevusi, et noored mõistaksid tööelu olemust ning vastutuse tähtsust. See andis enesekindlust ja julgust igapäevastes olukordades.

Lisaks tööle toimusid sportlikud ja loovad tegevused – mängud, arutelud, kanuusoit ning seiklus Pirita Seikluspargis. Sepikojas sai igaüks proovida metallitööd ja sepiatada mälestuseks mündi. Need hetked pakkusid vaheldust ning tugevdasid meeskonnavaimet. Osalejad tõdesid, et muutusid täpsemaks ja vastutustundlikumaks ning õppisid hindama oma pingutuse tulemust. Paljud said ka esimese kogemuse töölepingu sõlmimisel.

Nädala lõpus anti kõigile tunnistused, mis kinnitavad omandatud oskusi ja kogemusi. See dokument on väärtuslik tõend tulevastes töötütingutes – märk ettevõtlikkusest ja sihikindlusest.

Kohila õpilasmalev 2025 tõi kokku noored, kes panustasid kodukoha heakorda ja said samas uusi teadmisi ning sõpru. See on suvine traditsioon, mis kasvatab peale hooliva ja tegusa põlvkonna, kelle silmad säravad uhkusest tehtud töö üle.

Ivika Veelma

Kohila Avatud Noortekeskuse noorsootöötaja

NOORTE VESTLUS ÕHTU

27.NOV
KELL 18:00-20:00

Millal on midagi liiga palju?

Kiisu Pizza & Lounge

Korraldab Kohila valla noortekeskused

MILLAL ON NOORTEKESKUSED AVATUD?

HAGERI ANK	KOHILA ANK	PRILLIMÄE NOORTETUBA
ESMASPÄEV-REEDE	ESMASPÄEV-REEDE	ESMASPÄEV-REEDE
12:00-17:00	13:00-19:00	13:00-18:00
KOHILA TEE 18, HAGERI	TURU 14, KOHILA	SOPPIUSE 11-1, PRILLIMÄE

Noored tõid vallapoliitika lavale - Kohila Gümnaasiumis toimus kohalike valimisdebatt

Et noored saaksid paremini mõista, kuidas nende hääl kohalikel valimistel loeb ja kuidas otsuseid vallas tehakse, korraldasid Kohila valla noorsootöötajad koostöös Eesti Noorteühenduste Liidu (ENL), Kohila Gümnaasiumi juhtkonna ja noortega 9. oktoobril Kohila Gümnaasiumi aulas kohalike valimiste debati. Ürituse eesmärk oli tutvustada noortele valla tasandil otsustamist, suurendada nende teadlikkust poliitikast ja kohaliku elu mõjutamise võimalustest ning näidata, et ka noorte hääl loeb.

Noorte enda algatus ja teemavalik

Debati korraldamise tuumikuks oli meedia valikaine klass, kelle õpilased võtsid enda peale aruteluteemade ja küsimuste koostamise. Nende huvi ja julgus arutada tõsisemaid teemasid andis kogu üritusele noorusliku, ent sisuka suuna.

Õpilased soovisid, et arutelud puudutaksid teemasid, mis mõjutavad otseselt noorte igapäeva elu, ning seetõttu kujunesid peamisteks arutelupunktideks haridus, sport ja vaba aeg, noorte kaasatus ja otsustusõigus, avalik ruum, kriisivalmidus ning turvatunne.

Enne debatti viisid ENL-i vabatahtlikud Elis Kannik ja Teili Unt läbi töötoa, kus arutleti selle üle, miks on oluline, et ka noored osaleksid valimistel ja väljendaksid oma arvamust. Töötoas räägiti, kuidas demokraatia toimib, mida tähendab valimisõigus ning kuidas ka üks hääl võib mõjutada otsuseid. "Elise ja Teili töötoa eesmärk oli

anda noortele kindlust ja julgust mõelda kaasa valla tuleviku teemadel," sõnas Kohila noorsootöötaja. "Tahtsime, et debatille tulles tunneksid nad, et neil on õigus ja vastutus oma kodukoha üle kaasa rääkida."

Elav ja sisukas arutelu

Debatil osalesid järgmiste erakondade ja valimisliitude esindajad:

Kaur Heinaru (Parem Kohila), Allar Haljasorg (Isamaa), Martin Merilaine (EKRE), Anneliis Kõiv (Minu Kohila), Andres Kalvik (Keskerakond) ja Tarmo Kaldma (Eesti Rahvuslased ja Konservatiivid). Kahjuks Reformierakonna esindaja ei saanud osaleda.

Kandidaadid esitasid oma seisukohti avameelselt ning noorte küsimused olid konkreetsed ja hästi läbimõeldud.

Debatti juhtisid Kohila Gümnaasiumi õpilased Kaspar Kleinberg, Genri Roose ja Kert Kristjan Härm, kes said sellega hindamatu kogemuse avalikust esinemisest ja vastutusrikkast rollist.

Kaspar meenutas hiljem: "Esimese korra kohta läks meil minu meelest fantastiliselt. Alguses olin pinges, aga mida aeg edasi, seda loomulikumaks kõik muutus. Kui lõpuks viimased tänu sõnad said öeldud, oli lihtsalt nii hea tunne."

Kert tunnistas, et debati juhtimine algas veidi närviliselt: "Pärast esimesi minuiteid muutusin enesekindlamaks, kuigi tekkis ootamatu probleem - mikrofoni lakkas töötamast. Õnneks suutsin olukorra rahulikult

lahendada ja debatt jätkus sujuvalt. Väga õpetlik kogemus."

Genri lisas: "Esimesed kümme minutit olid kõige raskemad, aga lõpuks sujus kõik suurepäraselt. Aeg lendas uskumatult kiiresti ja see oli tõesti tore kogemus."

Moderaatorite küps ja tasakaalukas esinemine pälvis publiku tunnustuse. Debatt lõppes sooja aplausiga nii osalejatele, moderaatoritele kui ka korraldajatele.

Ühine ettevõtmine ja tänu sõnad

Ürituse õnnestumisele aitasid kaasa Kohila valla noorsootöötajad, Kohila Gümnaasiumi meeskond, ENL-i vabatahtlikud Elis ja Teili, erakondade ja valimisliitude esindajad, Kristjan Juusu ning kõik abilised, kes toetasid nii tehnilise kui ka korraldusliku poolega.

Sellised ettevõtmised näitavad, et Kohila valla noored on teadlikud, mõtleavad ja tahavad panustada oma kogukonna arengusse.

"Noortele tuleb anda võimalus küsida ja kaasa rääkida - see kasvatab põlvkonda, kes ei karda vastutust," märkis üks korraldaja. "See debatt oli elav tõestus sellest, et meie noortel on palju öelda."

Olgu see debatt inspiratsiooniks ka teistele - et noored tunneksid, et nende arvamus loeb, ja et nad teeksid oma hääle kuuldavaks mitte ainult aruteludes, vaid ka valimistel.

Kohila valla noorsootöötajad

Fotod: Camilla Kännola

Seiklusterohke sügisene koolivaheaeg Kohila valla noortekeskustega

Koolivaheaeg Kohila valla noortekeskustega möödus täis põnevaid tegevusi, väljasõite, uusi avastusi ja rõõmsaid emotsioone. Iga päev tõi kaasa midagi uut – alates raba- matkast kuni öö noortekani, mis pani vaheajale väärrika punkti.

Vaheaeg algas värske õhu ja looduse keskel – koos matkajuhiga suundusime avastama kaunist Loosalu raba. Jalutasime laudteel, kuulasime põnevaid lugusid raba- taimedest ja loomadest ning nautisime sügisest vaadet. Loosalu rabas asub Rapla- maa suurim rabajärv, mis oma lainetusega meenutas merd. Tagasiteel grillisime vahu- komme ja viinereid ning leiba elaval tulel. Matkasime tagasi bussini ja kogesime meele- rahu ja mõnusat väsimust.

Järgmisel päeval viis tee meid Pärnusse, Tervise Paradiisi veekeskusesse, kus saime ujuda, liugu lasta ja veemõnusi nautida. See oli täiuslik vaheldus värskes õhus mat- kale – rõõm ja naer saatmas igat veepah- vakut! Avastusringiga külastamine Elamusgolfikeskust, kuhu liikusime Kohilast rongiga, selle käigus sai üle korratud ühist- ranspordiga liiklemise hea tava. Elamusgolfi- keskuses panime proovile oma täpsuse, kannatlikkuse ja tiimitöö oskused. Rada oli täis üllatusi ning iga löök tõi kaasa elevust ja sõbralikku võistlusmomendi.

Küsid Hageri Avatud Noortekeskuse noortelt, mida nad tahaksid koos teha, on üks teema, mis järjepidevalt kerkib, ööbimi- ne Hageri rahvamajas. See pole pelgalt koos olemine, vaid ka mõtestatud tegevus. Meis- terdasime poisteringi juhendaja Mihkli abiga paberist ja klaasist laternaide. Iga noor sai kaunistada oma laterna täpselt nii nagu soovis – akrüülide, sädeluse või hoopis vil-

dikatega.

Ilmaga vedas, oli oktoobrikuu kohta jaa- nipäevaline soojus, matkasime pimedas saabus Hageri aleviku teedel. Rahvamaja parki saabus ootas meid lõke ja iga soovi- ja sai toika otsas endale pulgasaia küpseta- da. See oli nii mõnelegi noorele katsumus, kuna see treenis kannatlikust, kuid auhin- naks oligi maitsev, enda tehtud sai. Hiljem toimus saalis öödisko, kus kõlas noorte enda valitud muusika, mängiti mängu ja vesteldi snäkilaua taga. Eriti põnevaks hetkeks kujunes ööhäire, mille korraldasid vanemad noored – ootamatu ja veidi adrenaliiniroh- ke elamus, kus tuli lahendada mõistatusi ja ülesandeid, et jõuda õigesse sihtpunkti. Kui hommikune äratus tehtud ja pannkoogid söödud, hakkasid noored tasapisi koju mi- nema. Need, kes jäid, mängisid erinevaid mängu saalis koos noorsootöötaja Kerli- ga. Koolivaheaaja aktiivsed tegevused koos noortega on saanud väga head tagasisidet nii noortelt endilt kui ka lapsevanematelt.

Kerli Toomi ja Kristi Preimann

Hageri Avatud Noortekeskuse noorsootöötajad

Mäng on töö – veerandsajandi jagu generatsioonide üleseid lugusid

25 aastat suvesooja, fantaasiat ja ühist tegutsemist – just see kirjeldab Kohila suurimat lastelaagrit “Mäng on väikese inimese töö”, mis on kasvanud sõpruskonna algatusest püsivaks ja paikseks traditsiooniks. Mitme põlvkonna jagu lapsi üles kasvatanud laagri endistest lastest on saanud grupijuhid ja lapsevanemad, taustajõududest korraldajad. Ühine nimetaja on jäänud samaks – lihtsate asjade võlu. Edendatakse koostegemist, mängulust ja aktiivset ellusuhtumist.

Soov teha midagi oma kätega ja tuua lastele rõõmu

Laagri eestvedaja **Anneliis Kõiv** meenutab, et teda on alati paelunud inimeste loovus ja mäng kui sotsiaalse suhtlemise toetaja, loovuse ärgitaja ja hea tuju allikas. “Mul oli poeg algklassides ja ma nägin, kuidas tüdrukutel oli esinemine kuidagi loomulik, aga poisid jäid kohmetuks. Tahtsin neile pakkuda ruumi, kus saab olla loomulikult - indiaanlane, piraat, rüütel, musketär või ratsanik,” jagab Anneliis.

Esimestel aastatel tuli kõigil kõike teha - ehitada telke, valmistada süüa, valvata, joonistada ja leiutada. Sellest kasvas välja traditsioon, mis on püsinud tänaseni, kus teeme kõike ise ja koos. Nii sündisid laagrites draakonid, kindlus langetatava värvava ja torudest ja laudistest ehitatud maailmad, mis ei tulnud poest, vaid sündisid kujutlusvõimest ja koostööst. Just see oma kätega loodud „päris“ on paljude mälestuste võti. Laps näeb, kuidas mõte muutub teoks ja teost saab koht, kus saab mängida.

Koostöös sündiv mäng

Laagri raames kogunevad lapsed ja noored mängumurule, kus luuakse koos igal päeval erinevate mänguliste tegevuste kaudu aktiivse vaba aja veetmise võimalus. “Me oleme aastaid õelnud, et meil on „liikuv mänguväljak“. Mäng sünnib paigas, kus on lapsed, noored ja mängutahe. Atraktsioonid pole kõige olulisemad. Meie vabatahtlikud õpetavad igal aastal erinevaid vahvaid mängu. Ot-simismänge, arvamismänge, avastamismänge. Sekka ka nikerdamisi ja muid loovust toetavaid tegevusi,” jagab Anneliis ja lisab, et mäng ei käi seejuures võidu peale. Laager on ka nutivaba ja mänguline, toetades seeläbi laste koostöö harjumuse kujundamist. Nii õpivad Anneliisi sõnul lapsed märkamatult, et kõige olulisemad hetked sünnivad just koostööst.

Laagri etendus kui suve kulminatsioon

Suve kulminatsiooniks on alati laagri eten-

dus – hetk, mil kõik nädalaga kogetu saab laval kokku. Tekstid sünnivad Anneliisi sõnul kiiresti ja dekoratsioonid ehitatakse oma kätega kastidest, lauaukkidest ja kangajääkidest. Kostüümid rändavad aastast aastasse, igaüks leiab endale rolli ja keegi ei jää pealtvaatajaks. “Mõni stseen sünnib naljast, mõni unenäost või lastelt endilt tulnud ideest. Lavale tuuakse kõik: laul, tants, näitlemine ja väikesed trikid,” jagab Anneliis. Laagrilised on meenutanud, kuidas laval karukostüümis BMX-rattaga trikke tehti ja kuidas keegi läbi tulerõnga hüppas.

Publiku hulgas on kogu laager ja lapsevanemad, aplaus on alati soe, sest kõik teavad, kui palju julgust ja koostööd see lavale jõudmine nõudis. Nii on aastate jooksul sündinud omaette legendid: kõie otsas hüppav Peter Paan, suitsetav rõõvik silla peal ja kardinal Richelieu dramaatiline kõne.

Suure vabaõhuetenduse etendamise järgselt saavad lapsed laagrisse ööbima jääda. Üks osa laagri ajaloo st legendaarne ööhäire, mis on justkui mänguline seiklus ning seda ootavad lapsed alati põnevusega. Viimasel hommikul süüakse üheskoos pannkooke ja mängitakse viimased mängud, enne kui on aeg mängumaa kokku pakkida.

Mõju, mis kestab põlvkondi

Aastate jooksul on laager olnud koht, kus noored saavad õppida vastutust ja kogeda, mida tähendab teiste eest hoolitsemine. Paljud, kes kunagi tulid siia esimest korda laagrilastena, on aastaid hiljem tagasi tulnud grupijuhtidena. See on justkui loomulik jätk, kui oled kord selle kogemuse saanud, tahad anda seda edasi.

Grupijuhi rolli astudes muutub vaatenurk: näed, kui palju on taustal ettevalmistust, kui palju pisikesi otsuseid tuleb päevas langetada ja kui palju energiat kulub sellele, et kõigil oleks hea.

Üks endine osaleja meenutab: „Alles siis, kui olin grupijuhi rollis, sain aru, kui palju tööd see kõik tegelikult nõuab.“ Samas on just vastutus see, mis paljudele hiljem elus kasuks tuleb – nii oskus meeskonnas toimida, teisi märgata kui ka juhtimist mitte kartma. Grupijuhi töö ei ole ainult korraldamine, vaid ka kuulamine, lepitamine ja julgustamine. Nende oskustega on paljud laagris kasvanud noored hiljem leidnud oma tee õpetajatena, noorsootöös või kogukonna eestvedajatena.

Laagri selgrooks on inimesed, kes on suutnud seda kõike koos hoida. Nende seas kõlab sageli nimi Liis ehk Anneliis Kõiv, inimene, keda kirjeldatakse kui laagri südant

ja eestvedajat. Paljud ütlevad, et ilma temata poleks see traditsioon nii kaua vastu pidanud.

Tema oskus vastutust jagada on pannud noored kasvama. Uutele tegijatele antakse alati ruumi proovida, eksida ja uuesti teha. See, et usaldatakse, loob motivatsiooni. „Aitäh loitsu eest,“ ütleb üks laagri veteran. „Ma ei saa aru, kuidas sa meid kõiki seda tegema panid nii, et tundus, nagu tahaksime ise.“

Anneliisi ümber on tekkinud meeskond, kus igaüks teab, mida tähendab oma osa tegemine. Mõni ehitab, mõni juhendab, mõni hoolitseb toidu või laste turvalisuse eest. Kõik tunnevad, et on osa tervikust.

Liisi panus ei väljendu ainult laagris endas – paljud tema juhendatud noored on hiljem ise vedanud kogukonnaüritusi, korraldanud projekte või tulnud tagasi, et aidata järgmisi põlvkondi. “Mul on laagris esimeste laagriliste lapsed ja esimestel vabatahtlikel on juba esimesed lapselapsed. Ma usun, et “Mäng on väikese inimese töö” on olnud liikumapanev jõud, mille läbi on meie kogukond nähtamatute võluniitidega kokku köidetud,” ütleb Anneliis.

Uued sihid

25 laagrisuve hiljem on aeg väikseks pausiks. Üks neist suvedest viidi ellu isegi kaugel, seitsme maa ja mere taga, ning igaüks on jätnud oma jälje.

„Tegijad vajavad puhkust ja uusi sihte. Kas kunagi veel – mine tea, mina ei tea,“ mõtiskleb Anneliis. „Mul on silme ees palju neid hetki, kus pea kahemeetrised noored sülud on, kuldsed retuusid jalas, kübar või kroon viltu peas, ennastunustavalt kappamas mööda mängumuru – nende sabas meeter kahekümnesed käblikud, sama õhinal neile järgnemas. Seda tunnet on võimatu kirjeldada. Seda saab vaid läbi elada,“ jagab Anneliis.

“Siinkohal täna sadu ja sadu vabatahtlike, nende peresid, kõiki mängulustilisi lapsi, oma kallist meeskonda ja oma perekonda. Me oleme teinud ära ühe ütle mata suure töö, mis ei saa iialgi otsa. Kõigile täiskasvanuile soovitan kinkida oma lastele koosolemise aega ja koostegemise rõõmu. Mäng on ainult tahtmise kinni,“ tänab laagri looja Anneliis Kõiv.

Karina Baumverk
Noorsootööjuht

Marta Valgma
Laagri tiimiliige

SPIN-programmi tegevused Kohila vallas pakuvad noortele võimalusi vaba aja sisukaks kasutamiseks

2024. aasta sügisel algas Kohilas SPIN-programm, kus on ühendatud sport ja sotsiaalsete oskuste õpetamine. Kohila vallas on SPIN-programmis jalgpallitreeneriks Kaido Mägi ja eluoskuste treeneriks Marii Veskimäe.

SPIN-programmi pikaajaline eesmärk on turvalisemate, tugevamate ja sidusamate kogukondade loomine, pakkudes Kohila valla noortele vanusevahemikus 9-16 aastat võimalusi oma vaba aja sisukaks kasutamiseks. Sport on SPIN-programmis vahend, mis aitab arendada elus toimetulekuks vajalikke sotsiaalseid ja enesejuhtimise oskusi. SPIN-programmi põhieeldus on, et läbi struktureeritud huvitegevuse noorte sotsiaalseid ja enesejuhtimisoskuseid arendades ennetatakse erinevaid riskikäitumisi, mille läbi kaasuva mõjuna paraneb ka õppeedukus.

SPIN-programm on tõenduspõhine ennetustegevus. On tõestust, et SPIN-programmi tegevustel on positiivne mõju nii õpiedukusele kui ka käitumisele koolis. Kohila Mõisa-kooli eripedagoog Mariann Seli on samuti kinnitanud, et SPIN-programm on toonud osalevates noortes esile positiivseid muutusi. Noorte parem enesekontroll aitab neil teha turvalisemaid valikuid ja vältida riskantset käitumist.

Ühise pingutuse tulemusena on SPIN-programmist saanud oluline partner dunaamikas laps-kool-kodu. Senine tegutsemine on lisaks sportliku aktiivsuse arengule toonud kaasa rohkelt näiteid osalejate paranenud enesedistsipliinist, suhtlusoskusest ja kooliedukusest.

SPIN-programmi treeningutel on suurem rõhk jalgpallil, kuid hõlmab siiski läbi treeningu erinevaid sportlikke tegevusi ja aktiivsust, mis on omakorda kombineeritud sotsiaalsete ja enesejuhtimise oskustele arendavate tegevuste ja töö tubadega. Loome noortele toetava, turvalise ja motiveeriva keskkonna, kus anname läbi spordi edasi positiivseid väärtusi ning erinevaid eluks vajalikke oskusi meeskonnatööst konfliktide lahendamise ja eesmärkide seadmiseni. Lisaks trennis läbiviidavatele tegevustele korraldame noortele aeg-ajalt ka muid eluoskuste sessioone, väljaskäimisi ja vabaajategevusi.

Programmi treeningutega on oodatud liituma noored vanuses 9-16 aastat. Treeningud on tasuta ja toimuvad kolm korda nädalas:

- T 17.00–18.30 Kohila Spordikeskus matisaal
- K 16.00–17.30 Kohila Spordikeskus roheline saal
- N 16.00–17.30 Kohila Spordikeskus jooksurada

Vaata rohkem SPIN tegevuste ja eesmärkide kohta: <https://www.spinprogramm.ee/>.

Küsimuste korral võib võtta julgelt ühendust:
Karolin Tooming
Lääne-Eesti, Raplamaa ja Saku koordinaator
karolin@spinprogramm.ee

Tule tasuta Peahea nõustamisele!

Esmanõustamisel kaardistame peamised murekohad ja teeme plaani edasiste abisammude osas. Võimalusel jätkame **lühisekkumise programmiga**, mis kestab umbes 2 kuud ja sisaldab 6 kohtumist.

Kellele?

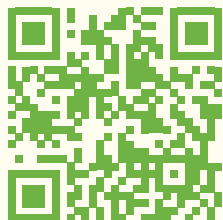
12-26 aastastele

Kuidas?

- veebis või kohapeal
- tasuta
- vabad ajad 2 nädala jooksul

Millal?

- liigne ebakindlus, alaväärsustunne,
- madal enesehinnang
- meeleolu alanemine ja kõikumine
- ärevus, paanikahood
- kiire vihatumine, liigne ärrituvus
- keskendumisraskused, motivatsioonipuudus, õpiraskused
- raskused lähisuhetega
- rahulolematuse enda kehaga, probleemid söömisega
- liigne väsimus, probleemid unega
- elutüdimusmõtted, enesevigastamine

noustamine.peaasi.ee/noored

Berna - välisvabatahtlik Türgist

Mina olen Berna, Türgist pärit noor, kes otsustas tulla Eestisse vabatahtlikuks, kuna mind huvitas Eesti arenenud haridussüsteem, eriti see, kuidas toimib mittemformaalne õpe. Samuti tahtsin kogeda teistsugust kultuuri ja kliimat.

Siin olles olen avastanud, et kõik on väga organiseeritud ja isegi väikeses kohas on palju võimalusi. Eesti ilm on minu jaoks olnud veidi liiga külm. Kõige silmatorkavam erinevus minu kodumaast on vaikus. Türgis on inimesed peaaegu aastaringelt väljas ja alati toimub midagi, kuid siin kipuvad inimesed enamasti kodus või siseruumides olema.

Praegu tegutsen Kohila noortekeskuses, kus minu peamisteks ülesanneteks on organiseerida loomingulisi tegevusi, mängida noortega ja toetada noori nende igapäevastes tegemistes. Kõige rohkem meeldib mulle noorte toetamine väljaspool kooli ning nende arengusse panustamine. On väga motiveeriv, kui nad avanevad ja jagavad oma mõtteid. Samuti olen aru saanud, et noortekeskused aitavad noore arengule palju rohkem kaasa, kui olin arvanud.

See kogemus on inspireerinud mind jätkama hariduse ja noorte arendamise valdkonnas. Soovin luua noortele tähendusrikkaid õppimiskogemusi, eelkõige loominguliste ja mittemformaalse õppe kaudu. Olen hakanud õppima ka eesti keelt ja avastanud, et see on sarnane türgi keelega. Alguses olid pikad sõnad hirmutavad, kuid on olnud huvitav õppida. Mulle meeldib öelda "Head isul!" ja kasutada sõna "Aitäh" – need kõlavad nii armsalt ja sõbralikult.

Kuigi ma pole veel palju reisinud, plaanin suvel jalgrattareisi ning ootan väga, et saaksin nautida Eesti kaunist loodust. Kui ma soovitsin seda kogemust mõnele noorele, kes mõtleb vabatahtlikuks hakkamisele, ütleksin, et on oluline valida õige koht ja roll. Teises riigis elamine ei ole alati lihtne, kuid kui sa ei astu oma mugavustsoonist välja, ei saa sa uusi inimesi tundma õppida. Vabatahtlik töö nõuab pingutust, kuid see annab hindamatuid õppetunde.

Välisvabatahtlik Berna

Noortevahetus Tšehhis

6. juulil lendas viis Kohila noort Tšehhi, et osaleda Erasmus+ projektis „In Media We Trust?“.

Teele jäi mitmeid ootamatuid seiklusi. Kõik algas juba Eestis, kui ostime kioskist bussipiletid, mida nagu hiljem selgus, et ei saanudki neid kasutada. Tuli leida uus buss, mis küll päris õigesse kohta ei sõitnud, kuid vähemalt liikus samas suunas. Sõitsime lõpp-peatuseni, sealt edasi metrooga, kuni avastasime, et maa all pole levi ja sõitsime oma peatusest mööda. Lõpuks jalutasime 30 minutit palavas ilma, enne kui jõudsime rongijaama. Rongiga sõitsime Prahist Brnosse, kus algas järgmine katsumus – leida õige bussipeatus keset suuri teetöid. Abi saime nii kohalike käest kui ka Google'ist. Kui lõpuks õige buss leitud ja õiges kohas maha tulnud, tuli veel kõndida mööda kitsast käänulist teed, kus kõnniteed polnud ja ehitustöö käis. Lõpuks jõudsime siiski õnnelikult ja väsinult kohale.

Kuna õhtu oli vaba, otsustas üks poistest minna jooksma. Ta lubas õigeks ajaks tagasi tulla, aga aeg muudkui tiksus. Ta oli juba üle tunni kadunud, kuni lõpuks saabus sõnum võõralt numbrilt. Ta oli eksinud ega võtnud telefoni kaasa, kuid oli juba teel tagasi.

Et seiklus veel värvikam oleks, kaotasin mina, Ott, oma jope juba reisi alguses. Kahjuks oli seal sees ka minu rahakott – kõik dokumendid ja pangakaardid. Õnneks oli mul telefonis digirahakott, kuid asendusdokumentide saamine osutus tõeliseks katsumuseks ja tähendas lõputuid telefonikõnesid erinevate asutustega, et lõpuks koju tagasi saada.

Projektist endast

Projekti eesmärk oli uurida vaeuudiste ja väärinfo levikut meedias – nii tahtlikku kui tahtmatut.

Teisel päeval tutvusime üksteisega läbi

erinevate mängude ning panime ühiselt paika reeglid, sh ka ühe tähtsa märksõna: "Bora bora!" See tähendas lihtsalt, et räägime inglise keeles, et kõik saaksid üksteisest aru.

Kolmandal päeval mängisime mängu "Bad News", mille käigus saime ise kehas-tuda vaeuudiste levitajateks ja näha, kui lihtne on inimesi manipuleerida. Õppisime kriitilist mõtlemist, digipädevusi ja seda, kuidas vaeuudist ära tunda ning vältida. Samuti arutlesime küberrünnakute ja andmekaitse teemadel, miks hakerid seda teevad ja mida saab igaüks ise oma turvalisuse tagamiseks ette võtta.

Ühe päeva veetsime ka Brnos, kus uurisime linna ja suhtlesime kohalikega. Me ei olnud lihtsalt turistid – meie ülesanne oli küsitleda inimesi, kuidas nemad tajuvad vaeuudiste levikut ja kuidas nad eristavad tõeseid uudiseid valedest.

Projekti lõpus saime kätte Youthpassi tunnistused, mis kinnitasid, et olime edukalt läbinud selle inspireeriva Erasmus+ noorteprojekti. Seiklus õpetas meile kohastumist uutes olukordades, probleemide lahendamist ja arendas suhtlemisoskust.

Julgustan kõiki noori: haarake võimalustest kinni ja osalege rahvusvahelistes

projektides, seigelge, õppige ja avastage iseenest. See annab iseseisvust, kogemust ja julgust tulevikuks.

Lisainfot selliste projektide kohta saab Kohila Avatud Noortekeskusest.

Ott Onton

Kohila Avatud Noortekeskuse noorsootöötaja

Noortepäeva tähistamine Salutaguse külaplatsil

Igal aastal ootavad noored augustikuud, sest just 12. augustil tähistatakse üle maailma rahvusvahelist noortepäeva – päeva, mis on pühendatud noorte energiast, loovusest ja panusest tulvil olemusele. See on hetk, mil noored saavad särada, aga ka aeg, mil kogukond saab üheskoos väärtustada noori ja nende ideid.

Selle aasta noortepäeva puhul planeerisid Kohila valla noorsootöötajad koos noortega midagi tõeliselt erilist – kogukondliku õhtu Salutaguse külaplatsil. Sündmus tõi kokku ligi 200 inimest: noori, lapsevanemaid ja toetajaid. Päev kujunes sisukaks, rõõmsaks ja koduselt soojaks – just selliseks, nagu üks tõeline noortepäev olema peab.

Kõik üritusele saabunud panid end kirja ja osalesid õnneloois, mille auhinnad olid annetatud heade toetajate poolt. Oli liigutav näha, kui paljud pered olid tulnud koos noortega – see andis sündmusele erilise kogukonnatunde ja koduse soojuse.

Õhtu algas vaba lavaga, kus igaüks võis küsida noorsootöö kohta, jagada oma arvamust või ka ise lavale astuda. Julgemad noored esinesid laulude, naljade ja mõtetega, mis panid nii publiku kui korraldajad kaasa elama. Samal ajal nautisid väiksemad lapsed Salutaguse mänguväljakut ja neile mõeldud mullitamise nurka, mis oli päeva jooksul üks populaarsemaid tegevusi.

Vaba lava lõpetuseks korraldati väike viktoriin, kus küsimused olid lubatud viisil lihtsad ja mängulised. Üheks küsimuseks oli ka tagasiside palve: mida noored soovivad järgmisel hooajal noorsootöös kogeda või teha? Vastused olid siirad ja loovad – sooviti korrata sarnast üritust, teha käsitööringi, korraldada ühine sõit Pärnusse

ujuma (mille traditsioon on kestnud juba aastaid ja mida noored alati ootavad!), aga ka ponisõitu, veesõda, lõunauinakut murul, perepäeva ja palju muud vahvat. Kõik need mõtted võetakse järgmise hooaja planeerimisel kindlasti arvesse, sest just noored teavad kõige paremini, mis neile rõõmu pakub.

Päeva jooksul sai proovida ponisõitu, osaleda loosimängudes ja nautida head muusikat. Laval astusid üles Põhja-Tallinna bändi liikmed Johanna ja Jaanus, kelle energilised etteasted tõid platsile sära ja elurõõmu.

Kõhutäie eest hoolitsesid Toidutõld, MC Ool, Jäämari ja Kaljo Talu kohvik, pakkudes nii soolast kui magusat. Nende abiga oli platsil tunda mõnusat tänavatoidufestivali hõngu, kust igaüks leidis endale midagi maitsvat.

Kui päike hakkas loojuma, kogunesid kõik murule ja algas õdus filmiõhtu, kus vaadati Eesti mängufilmi "Fränk". See film puudutas noori oma eheduses – räägiti sõprusest, kuuluvusest, raskustest ja julgusest seista iseenda eest. Lugu oli tuttav ja ära-

tuntav, kuid samas innustas märkama, et ka keerulistes olukordades on võimalik leida tuge ja tõelisi sõpru. Loomulikult ei puudunud ka tasuta popcorn ja morss, mis tegid filmiõhtu veelgi mõnusamaks.

Tagasiside üritusele oli väga positiivne – noored ja pered uurisid juba samal õhtul, kas järgmine aasta toimub midagi sarnast. Selline huvi ja tänulikkus näitab, kui oluline on pakkuda noortele aega ja ruumi, kus nad saavad olla nemad ise, koos sõprade ja peredega.

Kohila valla noorsootöötajad tänavad südamest kõiki osalejaid, esinejaid ja toetajaid, kes aitasid noortepäeva meeldejäävaks muuta. Ilma teieta ei oleks see päev olnud selline, nagu ta oli – täis rõõmu, ühtekuuluvust ja noortepäraselt head energiat.

Aitäh meie toetajatele: Lallemand AS, Kohila Vineer AS, Rikets Aianduskeskus OÜ, Baltic Bolt OÜ, "Fränk" filmi meeskond ja TeeTehnika.

Kohila valla noorsootöötajad

Hingedepäev koos pärimuse ja vorstidega

Hingedepäeval kogunes väike seltskond Hageri muuseumisse, et otsida, jäädvustada ja katsetada pärimuslike vorstide tegemist. Vorstid on olnud meie toidupärimuses väga olulisel kohal ja seda eriti sügise- ja talveperioodil, sest selleks ajaks olid enamus välitoidid tehtud ja sai keskenduda rohkem tubastele töödele. Vorstid pandi lauale pigem pühadel ja pidupäevadel ja ka hingede ajal oodati hingi koju, kellele kaeti laud ikka kõige hea ja paremaga.

Meie mõte oli vorstitegu ise esmakordselt katsetada ja eri töövõtted läbi proovida.

Meid juhendas Raplamaa rahvakultuurispetsialist Anne Ummelas, kelle südameasjaks on Raplamaa toidupärimuse uurimine ja edasikandmine. Ka Annele endale oli mõne vorstisordi tegemine esmakordne kogemus.

Proovisime kartuli-, veri-, maksakruubi- ja maksavorsti tegemist. Toredas seltskonnas käis kruupide keetmine, kartuli koorimine, sibula ja liha tükeldamine sellise innu ja rõõmuga. Pliidi all praksus tuli, aknalaua küünlad, muuseumi köök oli sibula ja liha praadimise lõhna täis. Selle kõige

juurde kuulusid veel meenutused kaugetest aegadest ja inimestest, lapsepõlvest, esivanematest. Olime selles hetkes oma maa ja esivanematega ühenduses ja need vorstid, mis valmisid, olid mälestuste ja tänutunde kandjad ning märk sellest, et elu jätkub, isegi kui valgus väheneb.

Huvilistele võime korraldada ka pärimusvorstide töötubasid koos degustatsiooniga.

Kadri Rütman
Hageri muuseumi juhataja

Jaga oma esivanemate vorstiretsepti!

Hageri muuseum otsib pärimuslikke vorstiretsepte ja toidunippe, mis on teie peres põlvest põlve edasi antud. Saada retsept e-posti aadressile kadri.rutmann@kohila või helista 5230170. Säilitame koos esivanemate maitseid!

Kuidas teha nii, et konfliktid ei kasvaks üle pea?

Taastava õiguse teemapäev tõi Hagerisse kogukonna eri valdkondade esindajad

6. novembril 2025 toimus Hageri rahvamajas taastava õiguse teemapäev „Kuidas teha nii, et konfliktid ei kasvaks üle pea?“. Sündmus tõi kokku ligi viiskümmend osalejat – kohal olid haridustöötajad, noorsootöötajad, kohalike omavalitsuste ja õiguskaitseasutuste esindajad, vabaühenduste eestvedajad ning aktiivsed noored.

Teemapäeva eesmärk oli tutvustada taastava õiguse põhimõtteid ja nende praktilist rakendamist kogukonnas, toetada ühist arusaama turvalise ja hooliva keskkonna loomisest ning pakkuda võimalust kogeda taastavat suhtlemisviisi läbi praktiliste harjutuste ja arutelude.

Päeva avas Sotsiaalkindlustusameti taastava õiguse teenuseomanik **Liisi Truumets**, kes rõhutas, et konfliktide ennetamine ja mõtestatud lahendamise algab kuulamisest ja osapoolte vajaduste mõistmisest. „Taastav lähenemine aitab luua ruumi, kus iga hää saab kõlada ja kus lahendused sünnivad koostöös, mitte vastandumises,“ märkis Truumets.

Osalejad said ülevaate taastava mõtteviisi põhilustest ning said väikestes gruppides ise läbi teha taastava vestluse harjutuse, mis tõi paljudele uusi taipami-

si sellest, kuidas keerulistes olukordades jääda rahulikuks, kuulata ja märgata teise poole tundeid ja vajadusi.

Kohila valla sotsiaalnõunik **Angela Põder** tõi, et teemapäev pakkus väärtuslikku võimalust ühiselt mõtestada, kuidas ennetada pingete kasvamist ja toetada kogukonnas taastavat suhtlemiskultuuri: „Taastava õiguse põhimõtted on raken-

datavad igas valdkonnas – nii koolis, sotsiaaltöös kui ka laiemalt kogukonna suhtluses. Sellised kohtumised aitavad meil mõista, et konflikt on elu loomulik osa, kuid oluline on see, kuidas me seda lahendame. Kui inimesed tunnevad, et neid kuulatakse ja nende tunded on väärtustatud, on palju suurem tõenäosus, et tekivad kestvad ja usalduslikud suhted. Hageri teemapäev kinnitas, et meie vallas on olemas tahe ja valmisolek tegutseda ühiselt turvalisema ja hoolivama keskkonna nimel.“

Pärastlõunal toimunud taastav arutelu ja rühmatöö keskendusid kogukondlike konfliktide ennetamisele – millised tegurid aitavad pingeid vähendada ja kuidas igaüks saab oma rollis panustada turvalise suhtluskultuuri loomisse.

Päev lõppes ühise lõpuringiga, kus osalejad tõi esile teemapäeva suurimad õppetunnid ja väärtused. Toodi välja, et taastav lähenemine ei ole ainult

meetod, vaid mõtteviis, mis aitab tugevdada kogukonda, suurendada vastastikust usaldust ja toetada vaimset turvalisust.

Üritus oli osa Sotsiaalkindlustusameti tegevustest taastava õiguse tutvustamisel ja kogukondliku koostöö tugevdamisel.

Lisainfo taastava õiguse kohta on leitav veebilehelt palunabi.ee.

Merle Beljäev

Kohila Kunstide Kooli vilistlane Rahe Mari Reede saavutas esikoha rahvusvahelisel graafikatriennaalil

Kohila Kunstide Kooli vilistlane Rahe Mari Reede saavutas Poolas rahvusvahelisel graafikatriennaalil „Homme, päev pärast homset“ oma vanusekategorias (13.– 16. a.) esikoha. Ka teise kunstikooli vilistlase, Sæde Ermi graafika kvalifitseerus näitusele «The 6th International Print Triennial «Tomorrow, the Day After Tomorrow», Bydgoszcz 2025 (6. rahvusvaheline graafika triennaal „Homme, päev pärast homset“).

6. rahvusvahelise graafikatriennaali „Homme, päev pärast homset“ kuraatorid Jaroslaw Nowak ja Ewa Gordon on kirjutanud selle graafikavõistluse kohta, et konkurss on suunatud nii kunstikeskkoolide õpilastele kui ka teiste keskkoolide ja algkoolide vanemate klasside noortele ja kogukonnakeskuste kunstitudides osalejatele, et nad saaksid oma kunstilisi andeid graafilistes tehnikates realiseerida.

Poola on tuntud oma kõrgetasemeliste graafikatriennaalide poolest, nii et tüdrukute tulemused on väga suur saavutus. Näituse pidulik avamine toimus 23. oktoobril 2025 Piirkonna muuseumis (Muzeum Okręgowego).

Rahe Mari Reede lõpetas meie kunstikooli 2024. aastal. Tema lõputööks oli suureformaadiline linoollõike seeria, mis kujunes sujuvalt üle suurejooneliseks esimeseks isiknäituseks Veranda galeriis. Kuna graafikas on võimalik teha ühest plaadist terve näitust, siis niimoodi see sündiski. Juhendaja Gudrun Koppel kirjutas oma õpilase lõputöö kohta nii: „Rahe Mari on väga töökas ja sihikindel. Ta lõikas linoollplaati 5 kuud stoilise rahuga, kuigi lõpuks tunnistas, et ta väsis selle töö lõikamisest ära. Rahe õppis seitse aastat kunstikoolis, millest kolm aastat ka graafikas, kus tegi suure arenguhüppe just selle tööga“.

Kunsti- ja graafika õpetaja Gudrun Heamägi töötas Kohila Kunstide Koolis 2017–2025. aastal. Paljud tema õpilased saavutasid nendel aastatel vabariiklikel kunstikonkurssidel kõrgeid kohti.

Hinga Heamägi

Rahe Mari Reede, 2024. a. linoollõike seeria “KEEMIA”, á 60 x 90 cm. Juhendas õpetaja ja kunstnik Gudrun Heamägi.

20.11, 19:00 - URMAS ALENDER & RUJA
parimaid lugusid esitab
Taavi Peterson

07.12, 16:00 - II ADVENDI KONTSERT
musitseerivad Kohila talendid
Maris, Maarja ja Carmen

PILETID ALATES 8 €:
tohigin.com/tohi-sundmused

Teele Saar: tunnustus ei ole lõpp-punkt, vaid inspiratsioon jätkata

Kohila Sipsiku lasteaia õpetaja Teele Saar on tänavu pärvinud vabariikliku tunnustuse „Aasta lasteaiaõpetaja 2025“. Tema nimi seostub paljudele sooja suhtumise, loova mõtlemise ja siira pühendumusega, mis peegeldub igas lapses, kes tema käe all kasvab.

Teele tööd ja arusaamu kannab sügav usk lapse loomulikkude arengusse ja õppimisse, mille aluseks on lapse uudishimu ning milles on kande roll mängul. Teele usub, et laps areneb kõige paremini keskkonnas, kus teda kuulatakse, märgatakse ja usaldatakse — kus iga laps saab olla tema ise ning areneda talle sobivas tempos.

Vestlesime Teele Saarega tema teekonnast, väärtustest ja rõõmudest õpetajatoos.

Palun jutusta lühidalt, kuidas sattusid lasteaiaõpetajaks ning miks Sulle just lasteaia töö meeldib.

Pärast bakalaureuseõpinguid Tartu Ülikoolis (eesti ja soome-ugri keeleteadus) töötasin aasta Ameerikas *au pair*ina. Peres kasvas kolm last, kellest ühel oli autismispektri häire — see väljakutsuv kogemus kinnitas veelgi minu soovi töötada lastega. Enne seda olin kogunud kogemuspagasit vabatahtlikuna Maarja külas ja koolis ning töötanud ka lapsehoidjana. Pärast Ameerikast naasmist läksin tööstlustele lasteaedadesse. Kuigi mul puudus erialane kõrgharidus, oli tahe ja motivatsioon õpetajaameti proovimiseks suur. Lasteaia töö paelub mind mitmekülgse ja paindlikkuse tõttu — päevad ei ole kunagi üks-ühele samad.

Milline on Sinu haridus- ja karjäärirada olnud?

Alustasin 2014. aastal Tallinna 9. lasteaia, kus töötasin kaks aastat. Seal edasi viis elu mind Raplamaale ning järgmiseks töökohaks oli Triinu ja Taavi päevahoid, kust jäin oma esimese lapse Roosiga lapsehoolduspuhusele. Järgnes kaheaastane periood Peetri lasteaia ja lapsehoolduspuhuse poja Leoniga. Sipsiku lasteaia jooksul mul tänaseks kolmas tööaasta. Selle teekonna jooksul olen läbinud mahukaid erialakoolitusi ja lõpetanud magistriõpingud alushariduse pedagogikas, omandades kutse „Õpetaja, tase 7“. Õppimine ja eneseareng on mulle õpetajana alati väga olulised olnud.

Mis Sind töös lastega kõige enam köidab?

Mind inspireerivad inimestevahelised suhted, töö mitmekesisus ning laste ehtsus, loovus ja siiras vaade elule. Töö lastega on pidev õppimine ja kasvamine, milles osaleme kogukonnana. Väärtustan ausat ja toetavat koostööd laste, vanemate ja kolleegidega — ka keerulised olukorrad kasvatavad.

Sind on tunnustatud mitmete tiitlitega. Mida see Sulle tähendab ja kas see on su tööviisi muutnud?

Nende tunnustuste taga on rohkem, kui lihtsalt mina inimese ja õpetajana. Need tunnustused on kantud kogu Sipsiku lasteaia pere poolt. Mul on suur tänutunne oma meeskonna ja juhtkonna ees, kes loovad keskkonna, kus ühised väärtused ei ole lihtsalt sõnakõlks, vaid elavad päriselt igapäevaelus. Tunnustus annab indu ja meenutab rasketel hetkedel, miks seda tööd teen. Minu põhiolemust see ei muuda: olen enda suhtes nõudlik ning püüan teha rohkem, kui minult oodatakse.

Kuidas kirjeldad oma õpetamis- ja kasvatuslähendamist?

Mulle on kõige hingelähedasem loomulik õppimine, mis sünnib igapäevases keskkonnas lapse huvist lähtudes, toetudes tema eelnevatele kogemustele ning teadmistele. Usun, et laps õpib kõige paremini turvalises ja lugupidavas õhkkonnas, kus on loodud toetavad suhted ning kujundatud lapse arengut soodustav keskkond. Väärtustan lapse aktiivset rolli õppeprotsessis ning koostõist tegutsemist. Sealjuures pean oluliseks paindlikku ja sujuvat päevakava, mis võimaldab vajaduspõhiselt igapäevastes tegevustes muudatusi või kohandusi teha. Kindlasti väärtustan ka mängu rolli, sh vabamängu, kus laps saab ise olla oma mänguprotsessi juhtija. Püüan õpetajana olla mitte lihtsalt teadmiste edasiandja, vaid oluliste õpimomentide märkaja ja toetaja.

Millised on Sinu rühma eripärad või traditsioonid?

Minu rühma lapsed teevad võimalikult palju ise ja on kaasatud nii keskkonna, kui ka oma õppeprotsesside kujundamisse. Fookuses on hommiku-, lõuna- ja õhturingid, kuhu koguneme enne igat söögikorda ja teeme seda vajaduspõhiselt ka aruteludeks. Kasu-

Perega. Foto: erakogu

tame teadlikult ühelt tegevuselt teisele üleminekuid lühikeste õppemängude läbiviimiseks, tegutseme tihti väikestes gruppides ning toetame lapse eneseregulatsiooni Vaikuseminutite, Keha-Meele praktikate ja Rahupesa kaudu.

Kuidas toetad iga lapse individuaalset arengut?

Püüan iga lapsega luua igapäevase teadliku kontakti. Proovin rohkem kuulata kui rääkida. Väikestes gruppides tegutsedes märkan paremini iga lapse tempot, huvisid ja eripärasid. Laps vajab tunnet, et tema mõtted ja ideed on päriselt väärtuslikud — see teadmine kasvatab temas enesekindlust ja sisemist motivatsiooni.

Millist mõju on avaldanud välisprojektid?

Norras kogetu julgustas mind veel rohkem rakendama õuesõppe praktikaid. Ukrainas toetasime koos tegevusterapeut Liis Leega õpetajaid eneseregulatsioonivõtete rakendamisel — see tõi uut sisendit ka minu igapäevapraktikatesse. Usun, et väliskogemused loovad uut perspektiivi, kasvatavad tänutunnet ning liidavad meeskonda.

Mis on Sinu töö juures hetkel kõige suuremad väljakutsed ja kuidas nendega toime tuled?

Käitumisraskused ja laste omavahelised suhted vajavad järjepidevat tähelepanu — võtmeks on turvaline suhe lapsega. Meeskonna juhtimisel olen õppinud, et parimad lahendused sünnivad ühiselt, avatud ja ausate arutelude ning vastastikkuse toetuse kaudu. Meeskonna koostõine kultuur peegeldub otseselt laste heaolus.

Õpetajate galal koos abikaasaga. Foto: Aron Urb

Sipsiku meeskonnaga Ukrainas. Foto: erakogu

Kuidas hoiad motivatsiooni ja erialast vormi?

Lapsed inspireerivad mind iga päev. Tasakaalu loob väärtuslik aeg pere ja sõpradega. Armastan ka liikuda, see hoiab mõtte selgena — olgu selleks siis matk looduses, jumpingu trenn või kerge jalutuskäik. Erialaselt panustan järjepidevasse enesetäiendamisse: koolitused, erialakirjandus, õpiringid. Õpetajatöös ei saa kunagi „valmis“.

Mis on Sinu lähiesmärgid?

Sellel sügisel liitus meie rühmaga kuus uut koolieelikut ja kolm kaheaastast, siht on see eriilmeline vahva punkt sujuvalt toimima saada. Professionaalsel tasandil innustab mind õpetajalt-õpetajale kogemuste jagamine ning teineteise süsteemne toetamine. Isiklikul tasandil püüan rohkem hoida töö- ja pereelu tasakaalu.

Jaga üks lugu, mis Sind eriti liigutanud on.

Kõige rõõmustavamad on laste eduallmused. Hiljutine oluline hetk oli möis-tagi see, kui minu armsad mesisummid Rebeka ja Johannes särasid suurel laval otse-eeetris — uhkus ja tänutunne olid tohutud, ja see rõõm kandus üle kogu rühmale.

Kuidas näed oma rolli laiemalt kogukonnas?

Lasteaed on kogukonna süda ja tulevaste laste kui tulevaste kogukonnaliikmete vundament. Soovin olla eeskujuks koostöös, avatuse ja teineteise toetamise kaudu ning tõsta alushariduse väärtust — see etapp kujundab suure osa lapse edasisest õpiteest.

Merle Beljäev

Kutsume esitama kandidaate noortevaldkonna tunnustuskonkursile

Haridus- ja Teadusministeerium koostöös Haridus- ja Noorteametiga kutsub esitama kandidaate noortevaldkonna tunnustuskonkursile „Noorte heaks tänu“.

HTM ja HARNO tunnustavad igal aastal üleriigiliselt noortevaldkonna silmapaistvaid inimesi ja organisatsioone, kes on panustanud noortevaldkonda, algatanud uusi tegevusi ja mõjutanud valdkonna arengut kohalikul, maakondlikul, üleriigilisel ja/või rahvusvahelisel tasandil. Konkurs toimub sel aastal juba 19. korda.

Tunnustuskonkurss on hea võimalus tõsta esile valdkonda edendanud inimesi, organisatsioone ja silmapaistvaid algatusi. Sellel aastal on uuen- datud statuuti ja kategooriaid ning esmakordselt

saavad laureaadi rahalised preemiad.

Kandidaate saab esitada 14 kategoorias kuni 30. novembrini.

Tunnustuskonkursi läbiviimise eesmärk on tunnustada inimesi ja organisatsioone silmapaistva tegevuse eest, mis panustab noortevaldkonna arengukava 2021–2035 eesmärkide täitmisel.

Kandidaatide esitamise kategooriad on järgmised:

1. Aasta noor

- Aasta noorsootöötaja
- Pikaajaline panustaja
- Aasta loovuse edendaja
- Aasta vabatahtlik
- Aasta noortepoliitika mõjutaja
- Aasta noortevaldkonna sõber
- Aasta noortepealinn
- Aasta noortesõbralik keskkond
- Aasta koostöö
- Aasta rahvusvaheline tegu
- Aasta noorte osaluse edendaja
- Aasta hoolija
- Aasta teadmuspõhisuse edendaja

Esita kandidaat 30. novembriks!

Laureaadid kuulutatakse välja 11. veebruaril 2026 toimival noortevaldkonna pidulikul galal „Noorte heaks tänu“.

Uuri lisa Haridus- ja Teadusministeeriumi kodulehelt www.hm.ee.

Monica Blokk: armastus on kõige all

Oktoobris alustas Hageri rahvamajas tegevust uus segakoor. Idee sündis kohalike lauluhuviliste hulgas – nende seast, kes seni sõitsid lauluproovidesse teistesse valdadesse, kuid igatsesid koorilaulu võimalust ka oma kodukandis. Esimeses proovis oli kohal 17 inimest ning koosseisu soovitakse veelgi kasvatada – eriti oodatakse meeshääli, ent liituda võivad kõik, kellel on soov laulda ja koos muusikat teha. Uue koori juhendaja on muusikapedagoog **Monica Blokk**.

Kui rääkida Monica Blokist, on lihtne jätta pidama tema muusikalise tegevuse juurde – koorijuht, laulja, õpetaja. Kuid selle kõige taga on naine, kelle sisemine maailm on sügav, vaikne ja teadlikult tasakaalus.

„Olen oma loomult introvert,“ ütleb Monica naeratades. „Rääkida ma palju ei armasta, pigem kuulan. Looduses viibimine on minu viis end laadida ja elada kooskõlas iseendaga.“

Tema seotus looduse ja sisemise rahu ot-singutega pole juhuslik — Monica määratleb end mahajaana budistina. „Religioon on minu jaoks eluviis. Võtan võimalusel osa palverändudest – eelmisel aastal käisin Indias, järgmisel aastal on plaanis Tiibet,“ avab Monica.

Juured

Monica lapsepõlv möödus Märjamaa valla Metskülas, väikeses, vaid viie taluga küla-keses. „Mind kasvasid vanavanemad, sest ema suri, kui olin kahe aastane, ja isa kolis Iisraeli. Mul oli siiski ilus lapsepõlv – tundsin hoolivust ja armastust,“ ütleb Monica. Lapsepõlve suved viisid teda sageli Lätti, vana-ema lapsepõlvekoju Bauska lähiste-le. „Läti keel ja selle kõla on mulle siiani soe ja armas mälestus,“ lisab Monica.

Elu viis Monica 2016. aastal Sutlema külla, kui ta kohtus oma abikaasa Lauriga. „Alaliselt kolisin siia 2018. aasta jaanuaris ja tunnen, et olen siia tõeliselt juurdunud.“

Monica Blokk. Foto: erakogu

Teekond muusikani

Laulmine on olnud Monica elus juba va-rajases eas. „Käisin Märjamaa muusika-koolis, õppisin klaverit, võitsin 14-aastaselt üle-eestilise Laulukarusselli,“ meenutab ta. Pärast gümnaasiumi viis tee Eesti Muusi-ka- ja Teatriakadeemiasse, kus ta alustas klassikalise laulmise õpinguid. Kuid elu tegi ootamatu pöörde: „Kaotasin hääle ja pidin valima – kas koolist lahkuda või eriala vahetada,“ meenutab Monica pöördelist aega. Nii sai temast muusikapedagoogika tudeng ja koorijuhtimise õpilane. 2005. aastal lõpe-tas ta edukalt ülikooli ja sellest ajast alates on muusika tema töö, kirg ja kutsumus.

Muusika – ühisloomise ime

„Muusika juures köidab mind kõige enam selle võime inimesi liita,“ ütleb Monica. „Kui juhatan koori, taban end mõttelt, et siin on koos nii palju erinevaid elusid ja lugusid, aga praeguses hetkes loome midagi ühist.“

Tema suurim kirg on a cappella koori-muusika: „Kui see lõpuks hakkab kõlama õigesti, on tunne lihtsalt taevalik.“

Kogukond ja kodutunne

Hageri ja Kohila kogukonnad on Monica jaoks saanud omaseks. „Üks põhjus, miks ma nõustusin Hageri rahvamaja juhataja Mihkel Juhkami ettepanekuga koori teha, oligi soov panustada oma kogukonda ja õppida tundma kohalikke inimesi. Sutlema külas tunnen end nüüd omaks võetuna – ja see on suur rõõm,“ jagab Monica.

Rõõm, inspiratsioon ja tasakaal

„Rõõmu pakub see, kui saan inimestele tuua midagi, mis muudab nende päeva pare-maks,“ ütleb ta. „Ja kui laul, mis alguses tun-dub lootusetu, hakkab ühel hetkel helisema – see on puhas õnn.“

Inspiratsiooni leiab ta inimestest, kes ei anna raskustele alla: „Need, kes ebaõnnestumiste kiuste kasvavad ja muutuvad pare-maks, on minu suurimad eeskujud.“

Tasakaalu aitab hoida loodus. „Jooksen, jalutan metsas ja püüan olla hetkes. Läbipõ-lemise oht on tõeline, aga hetkeline kohalolu aitab mind palju.“

Elutarkus ja põhimõtted

Monica usub järjekindluse ja töö jõusse. „Kui soovid kuhugi jõuda, arenda kannat-likkust, ära karda tagasilööke ja mõista, et tööd tuleb teha palju.“

Muusika rolli tänapäeva maailmas näeb ta mitmekihiliselt. „See on paljude jaoks mee-lelahutus, viis lõõgastuda ja mõtteid vaigis-tada. Aga muusika on ka hingeline peegel – midagi, mis puudutab inimest sügavalt.“

Kui küsida, kuidas ta oma elu ja töö ühte lausesse kokku võtaks, vastab Monica mõtli-kult: „Armastus on kõige all.“

Merle Beljæev

Raplamaa tunnustas silmapaistvamaid õppijaid ja koolitajaid – Kohila vald paistis taas silma

Raplamaa Täiskasvanud Õppija nädala raames toimus 23. oktoobril Kohila gümnaasiumis pidulik tänusündmus, kus toodi esile maakonna säravaimad õppijad, inspireerivamad õpiteod ning õppimist väärtustavad tööandjad. Üritus tõi kokku hariduse edendajad ja elukestva õppe eestvedajad üle kogu maakonna.

Kohila vallast pälvivad tänavu tunnustuse mitmed silma-paistvad tegijad:

- **Raplamaa aasta koolitaja** – Krista Silbaum, RA Koolitused OÜ, koolitaja.
 - **Raplamaa aasta õppijasõbralikum tööandja** – Kohila Vi-neer OÜ.
 - **Raplamaa aasta õpitegu eripreemia** – TRE Raadio ha-ridusteemaline saade „Tulevik algab täna“, autorid Marko Kaljuveer ja Ott Ojand.
- Lisaks olid mitmed Kohila valla elanikud esitatud maakond-likele tiitlile **Aasta õppija**:
- **Aet Vesiallik**, Sutlema-Aespa Lasteaed Metsaveere maja, assistent;
 - **Algi Saare**, Sutlema-Aespa Lasteaed Linnupesa maja, õpe-taja abi;
 - **Elis Kallis**, Sutlema-Aespa Lasteaed Metsaveere maja, as-sistent;
 - **Rein Adamson**, Harmet OÜ, ehitaja;
 - **Karina Baumverk**, Kohila Vallavalitsus, noorsootööjuht;
 - **Katrin Ilau**, Kohila vald, noorsootöötaja.

Kohila vallast oli nominentide seas ka **Aasta õpitegu** kate-goorias tunnustuse pärvinud **MTÜ Siid ja Samet**.

Palju õnne kõigile!

Merle Beljæev

Kohila vineer esindaja. Fotod: Timo Lehtsalu

Rabalummus kutsus septembriõhtul omadega rappa

27. septembril toimus Rabivere rabas Kõn-nu järve serval „Omadega rappa 18:18“ kontsert koos rabatee äärde üles seatud näi-tusega. Sügisõhtu kuldses lummuses sündi-sid hingeminevad mälestused – kauni loo-duse keskel pakkusid muusikalist elamust Merit ja Märten Männiste. Nende muusika köitis, rahustas kuulajat ning meelitas vaa-tama enesesse. Oli tunda, et sügis on saa-bunud ning käes parim aeg selleks, et mitte tormata, vaid peatuda ja nautida looduse kaunidust.

Lisaks lummavale rabakontserdile said kohaletulnud osa ka matkatee ääres ekspo-neeritud näitusest. Näitusele pandi raama-tuaastast inspireerituna välja Kohilaga seotud inimeste lemmikraamatud. Raamatud jutustavad oma lugu ning võivad vahel olla eluteel väga suureks mõjutajaks. Näitus an-dis võimaluse piiluda paljude kogukonnas tuntud inimeste hinge ning saada aimu sel-lest, milline raamat on nende meelest vääri-nud lemmikraamatuna esiletõstmist.

„Omadega rappa“ rabakohtumist kor-raldati sel aastal teist korda. Ürituse nimi “18:18” kätkeb endas uut algust number 1 ja lõpmatust number 8 näol. Kohtumispaigaks oli taas Kõnnu järv, mida ümbritsev salapärane mets ja müstilised vaated puu-dutasid hinge ning aitasid tunnetada loodu-se väge.

Ettevõtmist korraldas MTÜ Gaudeo. Kairis Kontuse suurepärase idee ja innukas eestvedamine aitasid sündmuse ellu kutsu-da. Rabivere raba ilu ja Kõnnu järve müstili-sust sai imetabase kontserdipaigana nautida tänu paljude vabatahtlike abile. Aitäh teile: Karina Pint, Anneli Vebus, Eva Lillemaa, Agnes Kroon, Merike Viisimaa, Grethel Isis

Pint, Küllike Veski, Kristi Sarapuu, Liisbet Lillemaa, Hendrik Aavik, Mirtel Toompalu, Märten Toompalu, Silver Toompalu, Kaisa Kontus, Mirjam Kontus, Martin Kontus, Mart Kabel, Olavi Markov ja Anna Adeele Kiitsak. Elamuste loomist toetas Kohila val-lavalitsus.

Loodusest, raamatunäitusest ja muusikast

sündis tol septembrikuu õhtul eriline mä-lestus, mida meenutatakse soojusega veel kaua. Tänuulik korraldusmeeskond tänab suurepäraselt publikut ning loodab tulevikus taaskohtuda raba rahu-s ja helides!

Korraldusmeeskond

Sillaotsa vesiveski 150

Sillaotsa veski on üks Kohila väärikatest maamärkidest ja kohaliku identiteedi lahutamatu sümbol. Seisnud Keila jõe kaldal juba 150 aastat, on see saanud nime oma asukoha järgi, paiknedes silla otsas jõe ääres. Veski on kantud Raplamaa arhitektuurimälestiste registrisse kui väärtuslik näide 19. sajandi tööstusarhitektuurist. Hoonel on säilinud oma algupärane ilme ja veski sisemuses on tänaseni tunda ajaloolist hõngu. Tänapäeval tegutseb samas majas kohviku Veski baar, mis hoiab paiga elus ja pakub võimalust kogeda Kohila üht vanimat tööstusmälestist uues rollis.

Lühike tagasivaade veski ajaloole

Kohila mõisa paruni korraldusel ehitati 1875. aastal Keila jõe idakaldale Sillaotsa kõrtsi vahetusse lähedusse ühekordse paekividest hoonena vesiveski, mille võimsus oli jahvatada 1 tonn jahu päevas. Esimeseks möldriks sai Kaarel Uusmann, kes oli mõisarentnik ja aastani 1932 vahetas veski mitu korda omanikke. Peale seda sai veski omanikuks Ferdinand Janosson, kes nägi Kohilas ja selle ümbruses suurt arengupotentsiaali ning otsustas veskit laiendada. Veski kestis remonti kuus aastat ja selle tulemusena sai hoone endale teise korruse ja lisa paari veskikive. Nüüd oli veskil võimsust jahvatada 7 tonni jahvatusaadusi päevas.

NSVL okupatsiooni ajal natsionaliseeriti veski 1940. aastal ja hiljem allutati see Rapla rajooni teenindustsehh Kohila osakonnale ning pärast seda Kohila sovhoosile.

Veski olukord hakkas halvenema ja aastal 1988 otsustati, et veski peab kindlasti püsima ja oma ülesandeid edasi täitma ning lagunenud juurdeehitus tuleb renoveerida kohviku tarbeks.

Renoveerimine lõppes aastal 1992 ja aastani 1993 veskikivid veel jahvatasid, kuid siis seiskusid, sest pikaajaline veski mölder Eduard Velner suri

ja veskiosa suleti. Veski jäi edasi tegutsema kohvik Veski baari nime all, mis tegutseb selles hoones siiani.

Pikaegne mölder Eduard Velner

Eduard Velner oli Sillaotsa veski mölder peaaegu 30 aastat. Sündis ta aga hoopis Otepääl ja möldriametit õppis Vastseliinas möldri käe all. Enne Kohilasse jõudmist töötas ta Kuusiku altveskis, kuid kui veskis toimus suurpõleng, siis jäi mees ilma tööta. Kuusikul tutvus ta oma tulevase naise Hiljaga, kellega koos tulid nad Kohilasse umbes 1964. aastal ja ostsid Välja tänavale Tohisoo pargi vastaskaldale poolelioleva maja. Samal aastal sai ka Eduardist Sillaotsa veski mölder. Veski toimetamine oli tema töö, hobi ja armastus. Ta hoolitses veski kui isikliku omandi eest. Parandas ja hoidis korras seadmeid ja masinaid, oli väga abivalmis ja armastas klientidega muhedat juttu puhuda. Tema suur unistus oli peale Eesti taasiseseisvumist veski erastada ja töös hoida, kuid kahjuks kustas tema eluküünal enne selle unistuse täitumist. Eduardil oli kaks tütart ja ühe tütre abikaasa Raimo Kalvi filmis seitsmekümnendate alguses 8 mm filmikaameraga üles löigu Eduardi tööpäevast veskis. Film on alates 2025. aastast digitaalsel kujul olemas Hageri muuseumi arhiivis. Veskis on filmitud ka lastesaate „Vandersellide“ üks osa.

Sillaotsa veski on oluline osa Kohila ajaloost ja kohalikust tööstuspärandist. See meenutab aega, mil jõe jõud oli piirkonna elu ja majanduse loomulik liikumapanev jõud. Hoolimata aegade muutumisest on veski suutnud säilitada oma algupärase ilme ning jäänud nähtavaks märgiks piirkonna järjepidevusest.

Kadri Rütman
Hageri muuseumi juhataja

Artikkel on kokku pandud Eesti Veski Varamu kodulehe ja Raimo Kalvi mälestuste põhjal.

Veski linnulennult 2025. Foto: Tiina Gill

Eduard Velner – mölder.

Lastesaate Vandersellide filmimine Kohila veskis. Foto Raimo Kalvi fotokogust

Kohila raamatukogu kuldne riivallamajas

Käesolev aasta on raamatuaasta ja meie armsal Kohila raamatukogul täitus oktoobris 100 tegutsemisaastat. Sünnipäeva auks tõi raamatukogu Kohila vallamaja fuajeesse kuldseks värvitud riivli – väikese pop-up laenutuspunkti, kust saab kohapeal raamatuid laenutada.

Raamatut laenutades pea silmas:

- Märgi infoletis registreerimisvihikusse enda andmed ning laenutuse kuupäev.
- Laenutusperiood on 3 nädalat.

- Laenutusperioodi lõppedes tagasta raamat Kohila vallamajas asuvasse pop-up laenutuspunkti või Kohila raamatukokku.
- Hoiame meie raamatut hea hoolega.

Laenutuspunkt on avatud kuni 15. detsembrini.

Tule läbi ja vali endale lugemiseks sobiv raamat.

Merle Beljäev

Sinu pidu Tohi Distillerys!

Küsi pakkumist: events@tohi.ee

OHUTEAVITUSE TEST 10. DETSEMBRIL

10. detsembril ajavahemikus kell 15.00–15.10 toimub üle terve Eesti ohuteavituse süsteemi EE-ALARM test

KOHILA VALD

Saad teavituse Eesti äpis ja "Ole valmis" äpis

Näed ribateksti ETV, ETV+ kanalites, ERR portaalis ja uudisteäpis.

Enne testi saadame sulle meeldetuletuse SMSiga.

PÄASTEAMET

EE-ALARM

Päästeamet: Täna, 10.12. kl 15.00–15.10 ohuteavituse test, sh käivituvad sireenid. Ohtu pole. Lisainfo: kriis.ee ja 1247

ERR

Päästeamet: Täna, 10.12. kl 15.00–15.10 ohuteavituse test, sh käivituvad sireenid. Ohtu pole. Lisainfo: kriis.ee ja 1247

OLE VALMIS!

Päästeamet: Täna, 10.12. kl 15.00–15.10 ohuteavituse test, sh käivituvad sireenid. Ohtu pole. Lisainfo: kriis.ee ja 1247

Ohuteavituse kohta saad infot veebilehtedelt www.kriis.ee ja www.olevalmis.ee ning riiginfo telefonilt 1247.

JÄÄKNÄITUS 2

SIRJE KRIISA, TIIA EIKHOLM, TÄHTI ROOSTALU

6.11.2025–5.01.2026

Kohila Raamatukogus
Tööstuse 4a
Avatud raamatukogu lahtiolekuaegadel

METSAVEERE LASTEAIJA KIRBUKAS

20. ja 21.11 kell 16–18.00

21. NOVEMBER 19.00
Hageri rahvamajas

PUHKPILLIORKESTER SAKU

Sissepääs kohtsert tantsuõhtule on tasuta

Avatud kohvik
Info tel. 53775586

Laupäev
22 november

Kadripäeva LAAT

Hageri rahvamajas

kell
10.00-14.00

KOHILA TEE 18
HAGERI ALEVIK
INFO 55643528

KODUSTE

LASTE JÕULUPIDU

5. DETSEMBER • 16.30

KOHILA JÕULUMAAL, KOHILA GÜMNAASIUMI ÕUEALAL

KOHAL ON JÕULUVANA, KARUSSELLID, TALULOOMAD JA ÜLLATUSESINEJA.

KOHILA JÕULUMAA 5. DETSEMBER, 16-21

Registreeri Laadale

SÖÖK - JOOK - HOIDISED - MUU

Ootame teid kaupleva 5. detsembril kell 16.00–21.00 Kohila Gümnaasiumi õuealal. Iga müüja käsutuses on 3x3 meetri suurune ala. Soovitame kasutada pop-up telki, et muuta müügiala hubasemaks!

LISAINFO: ANDRA AAVIK, E-POST: ANDRA.AAVIK@KOHILA.EE

Jõulueelne haridusprogramm
Hageri muuseumis
7. detsember 2025

avatud kõigile
12.00–15.00

Sissepääs 10 €/in
Perele 30 €

MUINASTUTULINE MIDRIMAA

- Eesti muinasjutud.
- Käpiknukkude mängulava.
- Varjuteatri nukukude meisterdamine ja etenduse loomine.
- Hageri kihelkonna aabitsa uurimine
- Labakinnaste näitus.
- Seiklusmäng õues- Krati Bingo.
- Nosime pankooke.
- Paitame laudas koduloomi.

info tel. 55643528
Hagerimidrimaa@gmail.com

KOHILA RAAMATUKOGU NÄITUS “RÄNNAK AJAS”

Avatud
kuni 2. jaanuar 2026.

Kohila raamatukogu lugu –
vanad fotod, väärikad raamatud ja põnevad esemed.

Kohila raamatukogu

OOTAME KÕIKI OSALENUID TÄNUÕHTULE

teeme õpiaastast kokkuvõtte

ÕPITUBA

10. DETSEMBER KELL 18.00 KOHILA GÜMNAASIUM

EESTI PUHKPILLIKVINTETI KONTSERT

HEILI ROSIN-LEIVATEGJIA (FLÖÖT)
GUIDO GUALANDI (OBOE)
SOO-YOUNG LEE (KLARNET)
PEETER SARAPUU (FAGOTT)
JÜRNAS RÄHNI (METSASARV)

REGISTREERUMINE
TEKSTISÕNUMIGA 505 3642
VÕI E-POSTILE REET.RUNGE@GMAIL.COM

OMAOSALUS 3 EUROT
TASUMINE KOHAPEAL SULARAHAS

Üks päev tööd, terve aasta rõõmu!

Keila jõgi ja selle kaldad on taas kogukonna südames. Talgute eestvedaja ja kogukonnaaktivist **Martin Merilaine** räägib, et Keila jõgi on Kohilale suur väärtus, mille eest hoolitsemine vajab järjepidevust.

“Loodus ei maga ja võtab kiiresti võimust,” ütleb Merilaine. “Alev on siiski linnaline keskkond – haljastus peab olema planeeritud ja hooldatud, et meie elukeskkond oleks mõnus ja nauditav,” jagab ta oma nägemust.

Keila jõe talguliikumine Kohilas sai alguse üsna juhuslikult. “19. juulil postitas keegi *Kohila pildis läbi aegade* Facebooki gruppi, et Postiranna ujumiskoht ja -kai on kinni kasvanud ning avaldas selle üle nõrdimust. Olin ka ise aastaid märganud, et vallas oli küll liiv nõlvale veetud, kuid jõe kaldani see ei jõudnud,” meenutab Merilaine.

“Esimene jõetalgukogemus andis head energiat, mille pealt oli loomulik edasi tegutseda,” lisab ta.

Kogukonna jõud ja ühine hool

Jõetalgud ei jäänud ühekordseks ettevõtmiseks. Uus väljakutse ootas juba keskalevi jõepromenaadi ääres, kus Rapla Maakonna Spordiliidu 31. augusti aerulauavõistlus ja aastaid kestnud soov avada jõevaade andsid tegevuseks põhjuse.

“Keskkonnaameti nõusolek puu- ja põõsarinde raieks Keila jõe veekaitsevööndis taskus, asusime päev enne võistlust kogukonna jõul 75 meetri ulatuses jõevaadet avama,” räägib Merilaine. “See ei olnud lihtne, aga meeldiva seltskonnaga on kõik võimalik – üks päev pingutust annab nüüd meile rõõmu terveks aastaks.”

Merilaine rõhutab, et talgud on eelkõige kogukonna ühine panus. “Üksi ei tee midagi,” märgib ta. “Avalikku ruumi ja rohealasid tuleb regulaarselt hooldada ja arendada.”

Talgutel on osalenud eri põlvkondade inimesed – noored, lapsevanemad ja eakamad. “On tunda, et kogukonnal on tekkinud tahtmine tegutseda ja keskalevi promenaadi jõevaadet edasi avada. Järgmine võimalus tuleb 7. märtsil, millele järgneb lõunast algav lõõgastav SULPSA saunafestival. Loomme iseendale kaunima kodupaiga ja väärtustame avalikku ruumi,” kirjeldab Merilaine.

Jõesaare Vanade ja Noorte park

“Pärast keskalevi jõepromenaadi esmast korrastamist hakkas üle jõe pilku püüdma ka teine roheala – Jõesaar,” räägib Merilaine. “Kolm aastat tagasi renoveeriti sinna sild ning Maailmakoristus-päev 20. septembril andis hea põhjuse ala taas ellu äratada. Niisiis võsa ja rohtu ning muutsime jõesaare atraktiivseks rohealaks alevi südames Keila jõe kaldal.”

Talgud Aespa uisuväljakul

Lisaks Kohila alevi talgutele vedas Merilaine 4. oktoobril Aespa talgud, kus korrastati valla loodusliku uisuväljaku roheala.

“Talv oli tulekul ja ala oli terve suve hooldamata – kelgumägi oli rohtu kasvanud ja see segas talverõõme. Kogukond tuli kokku ja andis taas oma panuse parema elukeskkonna nimel,” selgitab ta.

Kohalik mees Indrek Uri tõi juba suvel Tartumaalt esimesed 30 noort valget amuuri, et piirata taimestiku kasvu ja parandada jää moodustumist.

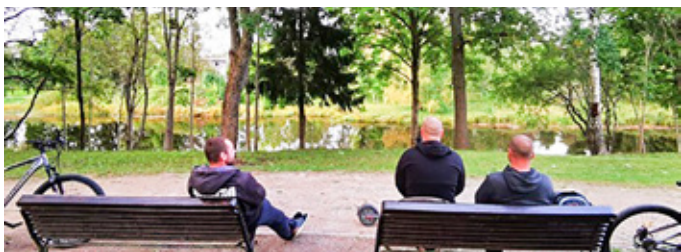
Uued ideed ja tulevikuplaanid

Iga talgupäev on toonud uusi ideid, kuidas avalikke alasid paremini kasutada ja arendada. Näiteks on arutatud Aespa uisuväljaku parkimisala laiendamist, väljõusaali lisamist Postiranna või jõepromenaadi äärde ning jõesaare pargiala edasist korrastamist.

“Meie kõik loome oma kodupaika”

Merilaine sõnum kogukonnale on lihtne: “Avalik ruum ja looduslikud alad ei püsi korras iseenesest. Aga kui võtame aja ja tuleme kokku, võidab kogu vald – ja me ise ka. Me loome endale elukeskkonna, mida on hea nautida.”

Merle Beljäev

Fotod: Martin Merilaine

Sipsiku lasteaia kolahoov – koht, kus lapse fantaasia valitseb

Vihm krabiseb vastu akent, kuid Sipsiku Prillimäe lasteaia õuealalt kostub rõõmsat sagimist. Lapsed mängivad, ehitavad ja katsetavad – justkui väikesed leiutajad. See ongi nende kolahoov – koht, kus „prügist“ saab mänguvara ja vanast sünnib uus maailm.

Kolahoovi idee autor on abiõpetaja Nansy Suviste, kes koos kolleegi õpetaja Helina Sõgeliga ja kogu meeskonnaga ning lastevanematega lõi Sipsiku lasteaia õuele mänguruumi, mis kutsub lapsi loovusele ja iseseisvusele.

Inspiratsioon arhitektuurikoolist

„Me käisime Helinaga suvel Eesti Arhitektuurikooli koolitusel, kus tutvustati ajutist kolahoovi,“ jutustab Nansy. „Täiskasvanud mängisid seal nagu lapsed – vanadest asjadest, torudest, köitest ja vineerijuppidest loodi uusi asju. See oli nii inspireeriv, et ma mõtlesin kohe: me peame seda ka oma lasteaeda tegema!“, lisas Nansy.

Nii sündis mõte rajada Sipsiku lasteaiale oma kolahoov. Õpetajad ei hakanud kohe tööriistu haarama, vaid kaasasid lapsevanemad. „Me tegime lastevanematega koosoleku, rääkisime ideest ja uurisime, kas nad oleksid valmis kaasa tulema. Vastus oli ühene – muidugi!“ räägib Nansy.

Vanemad töid kodudest kõikvõimalikke materjale: vanu torusid, puidujääke, spreivärve, trosse ja köisi. Kõike, mis võis muuta mängu kaudu väärtuslikuks. Turvalisuse tagamiseks lepitati kokku, et iga ese vaadatakse enne kasutamist üle – kui on kahtlus, saadetakse foto õpetajatele.

Mäng, mis ei lõpe kunagi

Kolahoovi idee põhineb vaba mängu põhimõttel: laps saab tegutseda oma mõtete järgi, ilma täiskasvanu suunava käeta. Õpetajad on seal vaatlejad ja toetajad, mitte juhendajad.

„Kõige raskem on täiskasvanul mitte sekkuda,“ tunnistab Nansy. „Kui laps hakkab midagi looma, tahaks kohe aidata või pakkuda ideid. Aga meie küsime hoopis: mis plaan sul on? See aitab lapsel oma mõtet lõpuni mõelda,“ lisab Helina.

Mänguala ise pole kunagi valmis – kolahoov muutub iga päev. Täna on siin rong vanadest toolidest, homme võib sa-

mast materjalist saada maja, köök või laev. „Kõik sõltub sellest, kes parasjagu mängus on ja mis neile pähe tuleb,“ ütleb Nansy.

Vanemad ja kogukond – ühiselt loovad ja ehitavad

Sipsiku lasteaia kolahoov sündis kogukonnatööna. Vanemad aitasid luua mänguplatvorme, meisterdasid sildid ja isegi väikese „rongi“, mis on saanud laste seas tõeliseks hitiks. Igapäevaselt aitab kolahoovis ideid ellu viia ja uusi asju meisterdada majahoidja Einar.

„Meie onu Einar on nagu leiutaja,“ nauravad õpetajad. „Kui on vaja midagi saagida, ehitada või parandada, siis küsitakse kohe: kus onu Einar on?“

Mäng arendab ja tugevdab

Kolahoov on lõbus ja ka arendav. Õpetajad toovad välja, et vaba mäng arendab lapse loovust, sotsiaalseid oskusi ja koordinat-

Fotod: Merle Beljäev

siooni. „Ise ronides, ehitades ja lahendusi otsides arendab laps oma käelisi oskusi, mis on hiljem olulised näiteks kirjutama õppides,“ selgitab Helina. Kolahoov lasteaia toetab lapse arengut terviklikult. Seal saab laps liikuda, ehitada ja katsetada, mis arendab motoorikat ning tugevdab kehatunnetust. Erinevate esemete ja materjalide kasutamine ergutab loovust, kujutlusvõimet ja probleemilahendusoskust. Ühised mängud ja ehitamised soodustavad koostööd, suhtlemist ja kokkulepete sõlmimist eakaaslastega. Katsetades ja uurides õpib laps märkama seoseid ning tegema järeldusi, samas kui isetegemine ja avastamine kasvatavad enesekindlust ning pakuvad rõõmu ja rahulolu.

„See ongi meie eesmärk,“ ütleb Nansy. „Et laps saaks olla laps – päriselt, oma mõtetega, oma tempos ja oma kätega.“

Merle Beljäev

Neemeco tüdrukud saavutasid EEVZA turniiril Daugavpilsis 4. koha

23.–26. oktoobril osales Neemeco/Kohila Vald neidude võrkpallivõistkond Daugavpilsis toimunud EEVZA (Eastern European Volleyball Zonal Association) turniiril. Rahvusvahelisel turniiril võtsid mõõtu võistkonnad Leedust, Lätist, Ukrainast ja Eestist.

Neemeco tüdrukud näitasid kogu turniiri vältel võitluslikku mängu ja lõpetasid võistluse tubli 4. kohaga.

Mängude tulemused:

- Palanga Sports Center (LTU) – Neemeco/Kohila Vald (EST) 2:0
- Volleyball Club ACE+ (UKR) – Neemeco/Kohila Vald (EST) 0:2
- Rae SK (EST) – Neemeco/Kohila Vald (EST) 0:2
- Neemeco/Kohila Vald (EST) – Märupes novada sporta skola (LAT) 1:2
- Gulbenes novada BJSS (LAT) – Neemeco/Kohila Vald (EST) 2:1

Võistkonna parimaks mängijaks valiti Lisanna Näär.

Võistkonna koosseis: Mia Miggur, Eriin

Brusnitsin, Jette Jakobson, Kätrin Vaarmets, Lisanna Näär, Vanessa Tsõkina, Susanna-Mai Vahtel, Getter Anton, Nele Elenurm ja Hanna Taevas.

Treener: Andra Aavik
EEVZA fotograaf: Margarita Vigule
Parima mängija pilt: erakogu

Kuulutused

Ostan autosid, seisukord ei ole oluline. Tel. 553 1989.

Eterniit ja profiilplekiga katusetööd, hoonete ja majade ehitus, fassaadide soojustamine ja viimistlus. Kortermaja trepikodade renoveerimine. Info e-post mehitus@gmail.com, tel 5352 9476.

Müüa kuivad ja toored küttepuud – lepp, sanglepp, kask. Metsakuiv okaspuu. Kogus alates 7 rm, transport hinna sees. Lisainfo ja tellimine tel 5551 8498.

Ostan kokku autosid. Sobivad igas seisukorras. Autode arvelt kustutamine. Järgi tulemine puksiiriga. Te 5345 1955, e-post autosober@gmail.com. Kuulutus ei aegu.

Ohtlike puude langetamine. Tel 5663 2968.

Saamees - puuhooldustööd. Info tel 5699 2543

- Ohtlike puude langetamine
- Raketööd eritingimustes
- Kruntide puhastamine puudest ja võsast
- Raadamistööd
- Kändude freesimine
- Metsaveotraktori teenus
- Saekaatri teenus
- Saematerjali müük

Müüa lõhutud kuivad ja toored küttepuud kohaletoomisega. Uus! Kuivad küttepuud 40l võrkkotis 30 cm (lepp, sanglepp, kask, saar). Info ja tellimine kodulehelt www.pakhalupuu.ee, tel 5099 598 või e-post pakhalupuu@gmail.com.

Ostan nostalgilisi nõusid ja serviise, keraamikat, karpidga lusikaid jne. Lisaks nahast karpe, seinapilte, kujusid, merevaigust ehteid, kellasid, prosse, sõlgi jne. Erinevate retroesemete ja kolimisjääkide ost! Tulen ise kohale-raha kohe kätte! Tel 535 60761.

Ostan teie auto, kaubiku või maasturi. Tehniline seisukord ei oma tähtsust. Vajadusel registrist kustutamine ja äravedu puksiiriga. Tel 5630 4306.

Kui salongi minek on keeruline ja jääb kaugele, siis pakun teenust teie kodus. Pediküür – klassikaline 1h 40 € Pediküür – lakiga 42 € Tiia, tel 5660 3121.

Soovin osta maja/suvilat Kohila Vallas. Eelistatud piirkonnad on Kohila, Aespa, Vilivere. Võib vajada remonti! Hind kuni 100 000€ Pakkumise korral palun helista tel 5353 0311.

Broneeri aeg juba täna!

Rehvitööd

58 19 23 48

Vajad uut vihmaveerenni või katuselt lumetõkked puudu?

- Katuseredelik
- Lumetõkked
- Vihmaveerennide paigaldus
- Käiguteed ja platvormid

527 1059
info@vihmaveerennid.ee
vihmaveerennid.ee

VIHMAVEERENNID
Liitevabad rennid kuni 50m

Avaldame sügavat kaastunnet Tessile isa,

MEELIS ILUSTRUMMI

kaotuse puhul.
Kohila vallavalitsus

Avaldame siirast kaastunnet Anule lastega kalli abikaasa, isa

VIRKO LÕHMUS

kaotuse puhul.
Töökaaslased

*Ei kao leinavalu hingest,
ei kao silmist pisarad.*

Südamlik kaastunne Maimule perega, kalli

HARALD TAMBERGI

kaotuse puhul.
Lehtla majanaabrid

Kallist ema ja vanaema

ENDLA MÄGI

1.11.1928 - 19.10.2025

mälestavad Merike, Priit, Teet, Indrek ja lapselapselapsed

*Mälestust Sa hella pälvil
pälvil austust, sõnu häid.
Mälestuste kauneid jälgi
meile hinge Sinust jäi.*

*Sügistuultega läksid sa teele,
ilus mälestus sinust jääb meelde.*

Südamlik kaastunne Merikesele ja lähedastele armsa

ENE MÄGI

lahkumise puhul.
Tiiu, Lea ja Rita peredega

Südamlik kaastunne Merikesele kalli

EMA

lahkumise puhul.
Kohila Kunstide Kool

SOOVID EDUKALT MÜÜA OMA KINNISVARA? MINA AITAN!

- + PROFESSIONAALNE MAAKLERTEENUS
- + TASUTA OBJEKTI HINNASTAMINE
- + PROFESSIONAALSED FOTOD
- + KORREKTSED LEPINGUD
- + EHITISTE SEADUSTAMINE

LAURI NIINEMETS
KINNISVARAMAAKLER KMR 48879
WWW.NRE.EE LAURI@NRE.EE

5523 028

NRE
KINNISVARA

TELLI KUTSELINE KORSTNAPÜHKIJA

TEL: 53 888 420
MARKO LEHTSALU

Soojuspartner OÜ - Kütteseadmete hooldusteenused

Pakume kütteseadmete hooldusteenust nii eraisikutele kui ettevõtetele.

Hooldame halupuu-, pelleti- ja õlikütteseadmeid.

Telefon: +372 5044573
E-post: info@soojuspartner.ee
Veebileht: www.soojuspartner.ee

METSLOOMADE ABI

JÄÄGRIABI

Tel: 5021 145
e-post: jaagriabi@gmail.com

NB! Aitame ainult tiheasustus aladel

Seal kus sulgub eluraamat, algab mälestuste tee.

Siiras kaastunne Heinole ja lähedastele

HARALD TAMBERGI

lahkumise puhul.
Kolleegid Salutaguse Pärmitehasest

Avaldame kaastunnet Randole, Tessile ja Teele-Arabellale

MEELIS ILUSTRUMMI

surma puhul.
Naabrid

Südamlik kaastunne poegadele ema,

SIIRI BUŠKOVI

kaotuse puhul.
Vesivõimlejad

Avaldame sügavat kaastunnet Rahelile

ISA

lahkumise puhul.
Töökaaslased Sutlema-Aespa lasteaiast

Sa lahusid sügisel koos lehesajuga...

Südamlik kaastunne Maimule ja tema perele armsa abikaasa, vanaisa ja vanavanaisa

HARALD TAMBERGI

kaotuse puhul.
Tiit, Nelli, Veera, Lembit, Marina, Anne